

«Յեպեղին Արմենիա» ՍՊԸ

**Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային
ստանդարտներին համապատասխան՝
Ֆինանսական հաշվետվություններ և անկախ
աուդիտորական եզրակացություն**

31 դեկտեմբերի 2022թ.

Բովանդակություն

ԱՆԿԱՆ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	1
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն.....	2
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	3
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն.....	4

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1	Ընդհանուր տեղեկություններ «Ցեպելին Արմենիա» ՍՊԸ-ի և նրա գործունեության մասին	5
2	Ընկերության գործառնական միջավայրը	5
3	Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ	6
4	Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական գնահատականներ և դատողություններ.....	14
5	Անցում նոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին.....	15
6	Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ	17
7	Հիմնական միջոցներ	21
8	Պաշարներ	22
9	Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	22
10	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	23
11	Կանոնադրական կապիտալ.....	24
12	Փոխառություններ	24
13	Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	25
14	Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ.....	26
15	Վաճառքի ինքնարժեք	26
16	Վաճառքի և իրացման ծախսեր	26
17	Ընդհանուր և վարչական ծախսեր	27
18	Այլ գործառնական եկամուտ և ծախսեր	27
19	Շահութահարկ	28
20	Պայմանական դեպքեր և պարտավորություններ	29
21	Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում	30
22	Կապիտալի կառավարում	33
23	Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը.....	33
24	Ֆինանսական գործիքների ներկայացումն ըստ չափման կատեգորիաների.....	34
25	Փոխկապակցված կողմերի գծով մնացորդներ և գործարքներ	35
26	Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր	36

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Ցեպելին Արմենիա» ՍՊԸ Բաժնետիրոջը

Մեր կարծիքը

Մեր կարծիքով, կից ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում «Ցեպելին Արմենիա» ՍՊԸ ֆինանսական վիճակն 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև Ընկերության նույն ամսաթվին ավարտված տարվա՝ ֆինանսական արդյունքներն ու դրամական միջոցների հոսքերը ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համաձայն (ՀՀՄՍ-ներ)։

Աուդիտի առարկան

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են.

- ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունն՝ առ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ը,
- այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը,
- այդ ամսաթվին ավարտված տարվա սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը,
- այդ ամսաթվին ավարտված տարվա դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը, և
- ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունն և այլ բացատրական տեղեկատվություն։

Կարծիքի հիմքը

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան։ Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում։

Մենք կարծում ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար։

Անկախություն

Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից թողարկված՝ Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտների) («ՀԷՄՍԻ Վարքագիրը») սկզբունքների։ Մենք կատարել ենք էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները՝ այդ պահանջներին և ՀԷՄՍԻ Վարքագրին համապատասխան։

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Ընկերությունը լուծարելու կամ Ընկերության գործունեությանը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձինք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է՝ ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները՝ ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են խարդախության կամ սխալների հետևանքով առաջացող էական խեղաթյուրումներից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կբացահայտի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով, և համարվում են էական, երբ ողջամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած, կարող են ազդեցություն ունենալ օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Որպես ԱՄՍ-ներին համապատասխան աուդիտի մաս, աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- որոշում և գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումների ռիսկը, մշակում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր աուդիտորական կարծիքը արտահայտելու համար: Խարդախության հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացում կամ ներքին հսկողության չարաշահում:

- ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է Էական անորոշություն ղեկավարի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է Էական անորոշություն, մենք պարտավոր ենք մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվություններում համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևավորել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա ղեկավարը կամ իրավիճակները կարող են հանգեցնել նրան, որ Ընկերությունը դադարեցնի անընդհատության սկզբունքով գործունեությունը:
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, այդ թվում՝ բացահայտումները և այն, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են հիմնական գործարքներն ու ղեկավարն այնպես, որ ապահովվում է ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտորական առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Ալեքսեյ Ռուսանով
Տնօրեն

PricewaterhouseCoopers Armenia LLC

23 փետրվարի 2023թ.

Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

«Ցեպելին Արմենիա» ՍՊԸ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծնթ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	7	1,194,531	1,248,896
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ		29,826	38,774
Ոչ նյութական ակտիվներ		1,566	5,545
Ոչ ընթացիկ ակտիվների գծով կանխավճարներ		28,713	15,533
Հետաձգված հարկային ակտիվ	19	194,456	217,844
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		1,449,092	1,526,592
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	8	2,820,058	2,177,624
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	9	964,624	995,390
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10	397,731	113,180
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		4,182,413	3,286,194
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		5,631,505	4,812,786
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱԴԻՏԱԼ			
Կանոնադրական կապիտալ	11	1,525,190	1,525,190
Զբաղիված շահույթ		1,794,857	1,562,693
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱԴԻՏԱԼ		3,320,047	3,087,883
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարձակալական պարտավորություն		23,749	30,107
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	13	-	1,754
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		23,749	31,861
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Փոխառություններ	12	1,193,873	542,162
Վարձակալական պարտավորություն		10,211	1,813
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	13	976,314	956,997
Շահութահարկի գծով ընթացիկ պարտավորություն		107,311	192,070
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		2,287,709	1,693,042
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		2,311,458	1,724,903
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱԴԻՏԱԼ		5,631,505	4,812,786

Հաստատվել է հրապարակման և ստորագրվել է 2023թ. փետրվարի 23-ին:

Դավիթ Սոմախյան
 Ֆինանսական տնօրեն

Սոնա Խաչատրյան
 Գլխավոր հաշվապահ

«Ցեպեյին Արմենիա» ՍՊԸ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծնթգ.	2022թ.	2021թ.
Հասույթ	14	16,455,139	13,269,464
Վաճառքի ինքնարժեք	15	(12,835,202)	(10,298,247)
Համախառն շահույթ		3,619,937	2,971,217
Այլ գործառնական եկամուտ	18	106,977	195,138
Դեբիտորական պարտքի ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի վերականգնում		(34,152)	30,565
Վաճառքի և իրացման ծախսեր	16	(781,571)	(747,386)
Ընդհանուր և վարչական ծախսեր	17	(492,518)	(415,689)
Այլ գործառնական ծախսեր	18	(26,091)	(28,501)
Գործառնական շահույթ		2,392,582	2,005,344
Ֆինանսական եկամուտ	27	229	229
Տոկոսային ծախս		(200,776)	(119,788)
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		2,191,833	1,885,785
Շահութահարկի գծով ծախս	19	(396,976)	(323,092)
ՏԱՐՎԱ ԾԱՅՈՒՅԹ		1,794,857	1,562,693
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՊԱՐԹԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ		1,794,857	1,562,693

«Ցեպելին Արմենիա» ՍՊԸ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծնթգ.	Կանոնադրական կապիտալ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2021թ.		1,525,190	930,537	2,455,727
Տարվա շահույթ		-	1,562,693	1,562,693
Ընդամենը 2021թ. համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	1,562,693	1,562,693
Հայտարարված շահաբաժիններ	11	-	(930,537)	(930,537)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.		1,525,190	1,562,693	3,087,883
Տարվա շահույթ		-	1,794,857	1,794,857
Ընդամենը 2022թ. համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	1,794,857	1,794,857
Հայտարարված շահաբաժիններ	11	-	(1,562,693)	(1,562,693)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.		1,525,190	1,794,857	3,320,047

«Ցեպելին Արմենիա» ՍՊԸ
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծնթգ.	2022թ.	2021թ.
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Ստացված դրամական միջոցներ			
Դրամական միջոցների մուտքեր հաճախորդներից		19,479,155	15,665,848
Դրամական միջոցների մուտքեր այլ դեբիտորներից		21,662	12,882
Վճարված դրամական միջոցներ			
Մատակարարներին վճարված դրամական միջոցներ		(13,510,208)	(10,436,300)
Այլ կրեդիտորներին վճարված դրամական միջոցներ		(10,810)	(16,172)
Աշխատակիցներին և նրանց անունից վճարված դրամական միջոցներ		(1,665,853)	(1,598,240)
Շահութահարկից բացի, այլ հարկեր		(2,467,779)	(2,018,364)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական միջոցներ		1,846,167	1,609,654
Վճարված շահութահարկ		(263,969)	(175,982)
Վճարված տոկոսներ		(197,872)	(117,064)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ		1,384,326	1,316,608
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(273,124)	(78,218)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր		57,457	133,296
Ներդրումային գործունեությունից ստացված / (գործունեությամբ օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ		(215,667)	55,078
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Մուտքեր վարկերից և փոխառություններից		16,977,246	12,979,194
Վարկերի և փոխառությունների մարում		(16,326,480)	(13,333,272)
Վճարված շահաբաժիններ, հարկերից զուտ	11	(1,484,558)	(884,010)
Ֆինանսական գործունեությամբ օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ		(833,792)	(1,238,088)
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(50,316)	(23,607)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբին		10	113,180
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջին		10	397,731
			113,180

1 Ընդհանուր տեղեկություններ «Ցեպելին Արմենիա» ՍՊԸ-ի և նրա գործունեության մասին

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների համաձայն, «Ցեպելին Արմենիա» ՍՊԸ-ի (այսուհետ՝ «Ընկերություն») համար:

Ընկերությունը հիմնադրվել է 2005թ. հունիսի 23-ին, և իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում: Ընկերությունը սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն է՝ սահմանափակված իր բաժնետոմսերով, և ստեղծվել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան:

2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության անմիջական մայր ընկերությունը Zeppelin International AG holding-ն էր, իսկ վերջնական մայր ընկերությունը՝ Zeppelin GmbH-ն: Վերջնական վերահսկող կողմ է հանդիսանում Ֆրիդրիխշաֆեն քաղաքը:

Հիմնական գործունեությունը. Ընկերության հիմնական բիզնես գործունեությունը շինարարական և գյուղատնտեսական մեքենաների և սարքավորումների, բեռնամբարձիչների, էքսկավատորների, բեռնատարների, գետնատորների, պահեստամասերի արտադրությունն է, և հարակից ծառայությունների մատուցումը: Ընկերության գործունեության իրականացման հիմնական վայրն է Հայաստանի Հանրապետության Արմավյան քաղաքը:

Իրավաբանական հասցեն և գործունեության վայրը. Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ 2 Արտադրական թաղամաս, 4րդ մասնաշենք, Արմավյան, 2201, Հայաստանի Հանրապետություն:

2 Ընկերության գործառնական միջավայրը

Հայաստանի Հանրապետություն. Հայաստանի Հանրապետության տնտեսությունը ցուցաբերում է զարգացող շուկաներին բնորոշ որոշակի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական դաշտը շարունակում է զարգանալ և ենթարկվել հաճախակի փոփոխությունների, ինչպես նաև կարող է ունենալ տարաբնույթ մեկնաբանումների (Ծանոթագրություն 20): Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական միջավայրի վրա էական ազդեցություն ունի Ռուսաստանի Դաշնությունում գործարար ակտիվության մակարդակը, և Ռուսաստանի Դաշնությունից դեպի Հայաստանի Հանրապետություն տեղի են ունենում դրամական միջոցների զգալի հոսքեր: Հետևաբար, տարածաշրջանում պահպանվող քաղաքական լարվածությունը, միջազգային պատժամիջոցները, արժեթղթերի շուկայի անկայունությունը և Ռուսաստանի Դաշնության առջև ծառացած այլ ռիսկերը կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսական և կորպորատիվ ոլորտների վրա:

COVID-19. 2020թ. մարտին Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպությունը COVID-19-ի բռնկումը որակեց որպես համաշխարհային համավարակ: Ի պատասխան համավարակի՝ Հայաստանի Հանրապետության իշխանությունների կողմից ձեռնարկվել են COVID-19-ի տարածման և ազդեցության զսպման ուղղված մի շարք միջոցառումներ, ինչպիսիք են՝ ճանապարհորդության արգելքները և սահմանափակումները, ինքնամեկուսացումը, գործարար գործունեության սահմանափակումները, ընդհուպ ձեռնարկությունների գործունեության ժամանակավոր դադարեցումը: Վերոնշյալ միջոցներից մի քանիսը հետագայում մեղմացվել են, սակայն 2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կա վտանգ, որ պետական մարմինները լրացուցիչ սահմանափակումներ կկիրառեն 2023 թվականին, այդ թվում՝ պայմանավորված վիրուսի նոր տարբերակների ի հայտ գալով:

Պատերազմ Ռուսաստանի և Ուկրաինայի միջև. Ընդհանուր առմամբ, ակնկալվում է, որ պատերազմը համապարփակ ազդեցություն կունենա համաշխարհային տնտեսության վրա, ինչպիսիք են ապրանքների գների աճը, նավթի/ գազի/ ածխի հնարավոր պակասի, բիզնեսի խափանումներ և այլն: Այնուամենայնիվ, Ընկերությունը անմիջականորեն առնչություն չունի պատերազմից տուժած տարածքներին: Երկարաժամկետում՝ ներկայիս տնտեսական իրավիճակի հետևանքները դժվար է կանխատեսել, իսկ ղեկավարության ներկայիս ակնկալիքներն ու գնահատականները կարող են տարբերվել իրական արդյունքից:

2 Ընկերության գործառնական միջավայրը (շարունակություն)

Ակնկալվող պարտքային կորուստներ. Ընկերության վարկերի, դեբիտորական պարտքերի և համանման ակտիվների ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման նպատակով Ընկերությունը օգտագործում է հիմնավորելի կանխատեսումային տեղեկատվություն, ներառյալ մակրոտնտեսական ցուցանիշների կանխատեսումներ: Այնուամենայնիվ, ինչպես ցանկացած տնտեսական կանխատեսումներում, այս կանխատեսումների գծով ևս՝ ենթադրությունները և դրանց տեղի ունենալու հավանականությունը բնորոշվում է անորոշության բարձր աստիճանով, ուստի փաստացի արդյունքները կարող են էապես տարբերվել կանխատեսումներից: Ծանոթագրությունը 9-ը առավել մանրամասն տեղեկատվություն է տրամադրում այն մասին, թե ինչպես է Ընկերությունը իր կանխատեսումային տեղեկատվությունը ներառել ԱՊԿ մոդելներում:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ

Պատրաստման հիմունքները. Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՖՀՄՍ») պահանջներին համապատասխան, սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ որոշ ֆինանսական գործիքների, որոնք սկզբնական ճանաչման պահին ճանաչվել են իրական արժեքով: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական սկզբունքները ներկայացված են ստորև:

Արտարժույթի փոխարկում. Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը Ընկերության հիմնական գործունեության իրականացման տնտեսական միջավայրի արժույթն է: Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը և Ընկերության հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթն է՝ ՀՀ դրամը:

Դրամական ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթի հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ «ՀՀ ԿԲ») պաշտոնական փոխարժեքով:

Գործարքների վճարումները կատարելու և դրամական ակտիվները և պարտավորությունները ՀՀ ԿԲ տարեվերջի պաշտոնական փոխարժեքով Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթի փոխարկելու արդյունքում ստացված՝ արտարժույթի փոխարկումից եկամուտը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ որպես ֆինանսական եկամուտ կամ ծախս արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտի/վնասի գծով՝ վարկերի և փոխառությունների մնացորդների դեպքում, և այլ գործառնական եկամուտ/ծախս՝ այլ մնացորդների դեպքում:

Տարեվերջի փոխարժեքով փոխարկումը չի կիրառվում ոչ դրամական հոդվածների նկատմամբ, որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված մնացորդների փոխարկման համար օգտագործվող հիմնական փոխարժեքներն են՝ 1 ԱՄՆ դոլար = 393.57 ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 1 ԱՄՆ դոլար = 480.14 ՀՀ դրամ), 1 Եվրո = 420.06 ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 1 Եվրո = 542.61 ՀՀ դրամ), 1 ռուսական ռուբլի = 5.59 ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 1 ռուսական ռուբլի = 6.42 ՀՀ դրամ):

Հիմնական միջոցներ. Հիմնական միջոցները ներկայացվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկման պահուստը, եթե վերջինս պահանջվում է:

Վերանորոգման և պահպանման գծով ընթացիկ ծախսումները ծախսագրվում են, երբ դրանք տեղի են ունենում: Հիմնական միջոցների միավորների խոշոր հիմնամասերի կամ բաղադրիչների փոխարինման ծախսումները կապիտալացվում են, եթե Ընկերությունը վստահ է, որ ակտիվի օգտագործումից ապագա տնտեսական օգուտները կգերազանցեն սկզբնական կատարողական ցուցանիշներին՝ փոխարինվող մասերը շահագործումից դուրս բերմանը զուգընթաց: Հիմնանորոգման արժեքը ամորտիզացվում է համապատասխան հիմնական միջոցների մնացորդային օգտակար ծառայության ընթացքում:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ղեկավարությունը գնահատում է, թե արդյոք առկա է հիմնական միջոցների արժեզրկման հատկանիշ: Եթե որևէ նման հատկանիշ գոյություն ունի, ղեկավարությունը գնահատում է փոխհատուցվող գումարը, որը որոշվում է որպես հետևյալ երկու արժեքներից առավելագույնը. իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսերը և օգտագործման արժեք:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ (շարունակություն)

Հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև հատուցվող գումարը, և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում: Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջաններում ակտիվի համար ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է (անհրաժեշտության դեպքում), եթե տեղի են ունեցել գնահատումներում փոփոխություններ, որոնք կիրառվել են՝ որոշելու համար ակտիվի օգտագործման արժեքը կամ իրական արժեքը՝ հանած վաճառքի համար անհրաժեշտ ծախսումները:

Հիմնական միջոցների օտարումից շահույթը կամ վնասը որոշվում է որպես դրանց իրացումից ստացված հասույթի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում:

Մաշվածություն. Հողի և անավարտ շինարարության համար մաշվածություն չի հաշվարկվում: Հիմնական միջոցների միավորների մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդի կիրառմամբ՝ բաշխելով դրանց սկզբնական արժեքը մինչև մնացորդային արժեքը՝ օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում:

Շենքեր
Մեքենա-սարքավորումներ
Փոխադրամիջոցներ

Վարձակալվող գույքի բարելավումներ

Օգտակար ծառայություն՝
արտահայտված տարիներով

10-40

2-25

2-6

Վարձակալության ժամկետի և
ակտիվի օգտակար ծառայության
ժամկետի միջև նվազագույնը

Ակտիվի մնացորդային արժեքն այն գնահատված գումարն է, որը ընկերությունը ներկա պահին կստանար ակտիվի օտարումից՝ հանած օտարման գնահատված ծախսումները, եթե ակտիվն արդեն լիներ դրա օգտակար ծառայության վերջում ակնկալվող տարիքի և վիճակի: Ակտիվների մնացորդային արժեքները և օգտակար ծառայության ժամկետները վերանայվում և անհրաժեշտության դեպքում ճշգրտվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Ոչ նյութական ակտիվներ. Ընկերության ոչ նյութական ակտիվներն ունեն սահմանափակ օգտակար ծառայություն և հիմնականում ներառում են կապիտալացված համակարգչային ծրագրակազմ:

Ձեռք բերված համակարգչային ծրագրակազմի լիցենզիաները կապիտալացվում են՝ հիմք ընդունելով դրանց ձեռքբերման և օգտագործման համար կատարված ծախսերը: Համակարգչային ծրագրակազմի հետ կապված բոլոր մյուս ծախսերը, օրինակ. սպասարկման, ծախսագրվում են այն ժամանակ, երբ դրանք առաջանում են:

Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիան հաշվարկվում է գծային մեթոդով՝ այդ ակտիվների գնահատված օգտակար ծառայության ընթացքում:

Ծրագրակազմի լիցենզիաներ

Օգտակար ծառայություն՝
արտահայտված տարիներով

3-6

Վարձակալող ակտիվների վրա կատարվող բարելավումներ: Վարձակալող ակտիվների վրա կատարվող բարելավումները վարձակալված ակտիվների վրա կատարվող կապիտալացվող բարելավումներն են: Այդ ակտիվների մաշվածությունը հաշվարկվում է հետևյալ մեծություններից նվազագույնով՝ օգտակար ծառայության ժամկետ և հիմքում ընկած վարձակալության ժամկետ:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում: Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ղեկավարությունը գնահատում է, թե արդյոք առկա է ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման հայտանիշ: Նման հայտանիշի առկայության դեպքում ղեկավարությունը գնահատում է փոխհատուցվող գումարը, որը որոշվում է որպես ակտիվի իրական արժեք՝ հանած օտարման ծախսումները կամ օգտագործման արժեք՝ կախված նրանից, թե նշված արժեքներից որն է ավելի մեծ: Հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը, և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ (շարունակություն)

Ակտիվի համար նախորդ տարիներին ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է ըստ անհրաժեշտության, եթե տեղի է ունեցել փոփոխություն ակտիվների օգտագործման արժեքը որոշելու համար օգտագործված գնահատումներում, կամ իրական արժեքում՝ հանած վաճառքի ծախսերը:

Արժեզրկման գնահատման նպատակով ակտիվները խմբավորվում են նվազագույն որոշելի մակարդակում, որի համար հնարավոր է տարանջատել մնացած խմբերից մեծապես անկախ դրամական ներհոսքերը (դրամաստեղծ միավորներ): Ոչ ֆինանսական ակտիվների նախորդող արժեզրկումը (բացառությամբ գույքի) հնարավոր վերականգնման նպատակով վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ֆինանսական գործիքներ. հիմնական չափման մոտեցումները: Իրական արժեքը այն գինն է, որը չափման ամսաթվի դրությամբ կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության դիմաց, շուկայի մասնակիցների միջև բնականոն գործարքի արդյունքում: Իրական արժեքի ամենաարժանահավատ վկայություն է հանդիսանում ակտիվ շուկայում գնանշվող գինը: Ակտիվ շուկան այն շուկան է, որում շարունակական հիմունքով տեղի են ունենում ակտիվի կամ պարտավորության հետ կապված գործարքները՝ անհրաժեշտ գնային տեղեկատվություն ապահովելու համար բավարար հաճախականությամբ և ծավալով:

Ակտիվ շուկայում շրջանառվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափվում է որպես առանձին ակտիվի կամ պարտավորության գնանշվող շուկայական գնի և ընկերության կողմից պահվող գործիքների քանակության արտադրյալ: Նշվածը տեղի է ունենում նույնիսկ այն դեպքում, երբ շուկայի սովորական օրական առքուվաճառքի ծավալը բավարար չէ այդ քանակությունը կլանելու համար, և մեկ գործարքում դիրքը վաճառելու հայտի ներկայացումը կարող է ազդել գնանշվող գնի վրա:

Գնահատման մեթոդները, ինչպիսիք են զեղչված դրամական հոսքերի մոդելները կամ վերջերս կատարված «պարզած ձեռքի հեռավորության գործարքները» կամ ներդրման օբյեկտ հանդիսացող կազմակերպությունների ֆինանսական տվյալների ստացման վրա հիմնված մոդելները, օգտագործվում են՝ որոշելու այն ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը, որոնց համար արտաքին շուկայական գնանշման տեղեկատվությունը հասանելի չէ: Իրական արժեքի գնահատումների վերլուծությունը կատարվում է ըստ իրական արժեքի հիերարխիայում մակարդակի հետևյալ կերպ՝ (i) մակարդակ 1՝ չափումներ ակտիվ շուկայում նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների գնանշվող գներով (չճշգրտվող), (ii) մակարդակ 2՝ չափման գնահատման մեթոդներ, որոնցում ակտիվի կամ պարտավորության համար բոլոր էական ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն (գներ) կամ անուղղակիորեն (գների հիման վրա ստացված) դիտելի են, (iii) մակարդակ 3՝ գնահատումներ, որոնք հիմնված չեն բացառապես շուկայի դիտելի տվյալների վրա (այն է՝ գնահատման համար անհրաժեշտ են նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ): Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև փոխանցումները համարվում են տեղի ունեցած հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Գործարքի հետ կապված ծախսումները լրացուցիչ ծախսումներն են, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական գործիքի ձեռքբերմանը, թողարկմանը կամ օտարմանը: Լրացուցիչ ծախսումն այն ծախսումն է, որը կազմակերպությունը չէր կրի, եթե գործարքը տեղի չունենար: Գործարքի հետ կապված ծախսումները ներառում են գործակալներին (ներառյալ՝ որպես վաճառքի գործակալ հանդես եկող աշխատակիցներին), խորհրդատուներին, միջնորդներին, դիլերներին վճարված միջնորդավճարները և կոմիսիոն վճարները, կարգավորող մարմինների և արժեթղթերի փոխանակման գործակալությունների կողմից գանձումները, սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ կապված հարկերը և վճարները: Գործարքի հետ կապված ծախսումները չեն ներառում պարտատուների հավելավճարները և զեղչերը, ֆինանսական ծախսերը, ներքին վարչական կամ պահպանման ծախսերը:

Ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական գործիքը գնահատվել է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի մարումները, գումարած հաշվեգրված տոկոսները և ֆինանսական ակտիվների համար՝ հանած ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով ցանկացած նվազեցում: Հաշվեգրված տոկոսները ներառում են սկզբնական ճանաչման ժամանակ գործարքի հետ կապված հետաձգված ծախսումների և հավելավճարի կամ զեղչի ամորտիզացիան՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Հաշվեգրված տոկոսային եկամուտը և հաշվեգրված տոկոսային ծախսը, ներառյալ հաշվեգրված արժեկտրոնը և ամորտիզացված զեղչը կամ հավելավճարը (ներառյալ՝ առաջացման պահին հետաձգված վճարները, եթե կան այդպիսիք) առանձին չեն ներկայացվում և ներառվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության համապատասխան հոդվածի հաշվեկշռային արժեքում:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ (շարունակություն)

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը համապատասխան ժամանակահատվածի կտրվածքով տոկոսային եկամտի կամ տոկոսային ծախսի բաշխման այնպիսի մեթոդ է, որը հանգեցնում է հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ կիրառվող հաստատուն պարբերական տոկոսադրույքի (արդյունավետ տոկոսադրույք): Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի կամ համապատասխան դեպքերում ավելի կարճ ժամանակահատվածի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները (չներառելով ապագա պարտքային կորուստները) զեղչում է ճշգրիտ մինչև ֆինանսական գործիքի գույն հաշվեկշռային արժեքը: Արդյունավետ տոկոսադրույքը զեղչում է փոփոխական տոկոսադրույք ունեցող գործիքների դրամական միջոցների հոսքերը մինչև հաջորդ տոկոսադրույքի վերագնանշման ամսաթիվը, բացառությամբ այն պարզևավճարի կամ զեղչի, որն արտացոլում է գործիքում սահմանված լողացող տոկոսադրույքի կամ շուկայական դրույքներով չսահմանված այլ փոփոխականների նկատմամբ վարկային սփերը: Այդպիսի պարզևավճարները կամ զեղչերն ամորտիզացվում են գործիքի ողջ գործողության ակնկալվող ժամանակահատվածի ընթացքում: Ներկա արժեքի հաշվարկումը ներառում է պայմանագրի կողմերի միջև վճարված կամ ստացված բոլոր վճարները, որոնք արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասն են կազմում: Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված (POCI) ֆինանսական ակտիվների սկզբնական ճանաչման ժամանակ ակտիվների համար արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է՝ հաշվի առնելով պարտքային ռիսկը, այսինքն. հաշվարկվում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ ակնկալվող դրամական հոսքերի հիման վրա, և ոչ թե պայմանագրային դրամական հոսքերի հիման վրա:

Ֆինանսական գործիքներ. սկզբնական ճանաչում. իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով: Բոլոր մնացած ֆինանսական գործիքները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ ճշգրտված գործարքի հետ կապված ծախսումներով: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ իրական արժեքի լավագույն վկայությունն է գործարքի գինը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ շահույթ կամ վնաս ճանաչվում է միայն այն ժամանակ, երբ կա իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերություն, որը կարող է ապացուցվել միևնույն գործիքում դիտելի ընթացիկ շուկայական այլ գործարքներով կամ գնահատման մեթոդով, որի ելակետային տվյալները ներառում են միայն դիտելի շուկայական տվյալները: Սկզբնական ճանաչումից հետո ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքների և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներում ներդրումների գծով ճանաչվում է ակնկալվող պարտքային կորուստ անմիջապես հանգեցնելով հաշվապահական վնասի:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում և հետագա չափում. Գնահատման կատեգորիաները: Ֆինանսական ակտիվները դասակարգելիս Ընկերությունը կիրառում է չափման հետևյալ կատեգորիաները՝ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով և ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ: Պարտքային ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և հետագա չափումը կախված է (i) ակտիվների համապատասխան պորտֆելի կառավարման համար նախատեսված ընկերության բիզնես մոդելից և (ii) ակտիվի դրամական հոսքերի բնութագրից:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում և հետագա չափում. Բիզնես մոդել: Բիզնես մոդելն արտացոլում է այն մեթոդը, որի միջոցով Ընկերությունը կառավարում է իր ակտիվները՝ դրամական հոսքերի հավաքագրման նպատակով. արդյո՞ք Ընկերության նպատակն է՝ (i) ակտիվներից հավաքագրել բացառապես պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը («ակտիվների պահում պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման նպատակով»), թե (ii) ակտիվներից հավաքագրել և՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը, և՛ ակտիվների վաճառքից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը («ակտիվների պահում պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման և վաճառքի նպատակով»), կամ, եթե (i) կամ (ii) պարբերությունները կիրառելի չեն, ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են «այլ» բիզնես մոդելի և չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Բիզնես մոդելը որոշվում է ակտիվների խմբի համար (պորտֆելի մակարդակով), հիմնվելով այն գործողությունների բոլոր պատշաճ ապացույցների վրա, որոնք Ընկերությունը մտադիր է իրականացնել գնահատման ամսաթվի դրությամբ առկա պորտֆելի համար սահմանված նպատակին հասնելու համար: Բիզնես մոդելի որոշման համար Ընկերության կողմից հաշվի առնվող գործոնները ներառում են՝ պորտֆելի նպատակը և կազմը, համապատասխան ակտիվների գծով դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման, ռիսկերի գնահատման և կառավարման նախկին փորձը:

Ֆինանսական ակտիվներ. վերադասակարգում: Ֆինանսական գործիքները վերադասակարգվում են միայն այն դեպքում, եթե ընդհանուր առմամբ փոփոխվում է տվյալ պորտֆելի կառավարման բիզնես մոդելը: Վերադասակարգումն իրականացվում է առաջընթաց կերպով՝ բիզնես մոդելի փոփոխությունից հետո առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբից:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում. ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատված պահուստ. Ընկերությունը կանխատեսումային հիմունքով գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների, ինչպես նաև վարկային պարտավորությունների և ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերի գծով հնարավոր ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ընկերությունը գնահատում է պարտքային գործիքների հետ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստը և ճանաչում է կորստի պահուստը հաշվետու յուրաքանչյուր ամսաթվի դրությամբ: Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատումը արտացոլում է. i) անաչառ և հավանականությամբ կշռված գումարը, որը որոշվում է հնարավոր արդյունքների տիրույթի գնահատման միջոցով. (ii) փողի արժեքը ժամանակի մեջ, և (iii) անցյալ իրադարձությունների, ընթացիկ պայմանների և կանխատեսվող ապագա տնտեսական պայմանների վերաբերյալ ողջ հիմնավոր և հավաստի տեղեկությունները, որոնք հաշվետու ամսաթվի դրությամբ հասանելի են առանց անհարկի միջոցների և ռեսուրսների ծախսման:

Ընկերությունը կիրառում է պարզեցված մոտեցումը (այսինքն՝ պահուստների մատրիցան)՝ իր առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի տևողության ընթացքում ԱՊԿ-ն հաշվարկելու համար: Պահուստների մատրիցը հիմնված է առևտրային դեբիտորական պարտքերի տևողության ընթացքում պարտքային կորուստների պատմական փորձի վրա և ճշգրտված է հեռանկարային գնահատումների հիման վրա: Հեռանկարային գնահատումները ներառում են մակրոտնտեսական գործոններ, ինչպիսիք են ՀՆԱ-ն և գործազրկության մակարդակը, ինչպես նաև հաճախորդների գծով հեռանկարային պարտքային ռիսկերի վերլուծությունները: Ձևավորվում են ռիսկերի կատեգորիաներ և նշանակվում են արժեզրկման տարբեր դրույքաչափեր: Բացի այդ, ԱԱ կատեգորիայի բոլոր ֆինանսական ակտիվները ստուգվում են արժեզրկման առանձին հայտանիշների տեսանկյունից՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Ֆինանսական ակտիվները արժեզրկված են համարվում, եթե ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների արդյունքում առկա է օբյեկտիվ վկայություն, որ կանխատեսվող ապագա դրամական հոսքերը բացասական փոփոխության են ենթարկվել: Արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշ կարող են հանդիսանալ տարբեր փաստեր, ինչպիսիք են՝ որոշակի ժամանակահատվածում վճարման ուշացումը, հարկադիր կատրաման միջոցառումների նախաձեռնումը, անխուսափելի սնանկությունը կամ չափազանց մեծ պարտավորությունների կուտակումը, սնանկության վարույթի դիմումը կամ մեկնարկումը, կամ վերակազմավորման միջոցառումների ձախողումը:

Այլ ֆինանսական ակտիվների դեպքում Ընկերությունը կիրառում է վարկային ռիսկի մոդելի զգալի աճ: Արժեզրկումից կորուստները ներկայացված են շահույթի կամ վնասի հաշվետվության այլ գործառնական ծախսերի տողում:

Ֆինանսական ակտիվներ. դուրսգրում. Ֆինանսական ակտիվները ամբողջությամբ կամ մասամբ դուրս են գրվում այն ժամանակ, երբ Ընկերությունը սպառել է դրանց վերականգնման բոլոր գործնական հնարավորությունները և եզրակացրել է, որ չկան այդպիսի ակտիվների վերականգնման հիմնավորված ակնկալիքներ: Դուրսգրումն իրենից ներկայացնում է ակտիվի ապաճանաչում: Ընկերությունը կարող է դուրս գրել դեռևս հարկադիր բռնագանձման գործընթացում գտնվող ֆինանսական ակտիվները, այն դեպքում, երբ Ընկերությունը փորձում է բռնագանձել պայմանագրային պարտավորության գումարները՝ առանց վերականգնման ողջամիտ ակնկալիքի:

Ֆինանսական ակտիվներ. ապաճանաչում. Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ. (ա) ակտիվը մարվել է կամ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցրել են իրենց ուժը կամ (բ) Ընկերությունը փոխանցել է ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի նկատմամբ իրավունքները կամ կնքել է ակտիվների փոխանցման պայմանագիր, միաժամանակ (i) փոխանցելով ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր Էական ռիսկերն ու հատույցները կամ (ii) չփոխանցելով և նաև չպահպանելով ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր Էական ռիսկերն ու հատույցները, սակայն չպահպանելով նաև ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Վերահսկողությունը պահպանվում է, եթե գործընկերը չունի ակտիվը չկապակցված երրորդ կողմին ամբողջությամբ վաճառելու կարողություն՝ առանց վաճառքի լրացուցիչ սահմանափակումներ դնելու անհրաժեշտության:

Ֆինանսական պարտավորություններ, չափման կատեգորիաները. Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես հետագայում ամորտիզացված արժեքով չափվող:

Ֆինանսական պարտավորություններ, ապաճանաչում. Ֆինանսական պարտավորություններն ապաճանաչվում են դրանց մարման պարագայում (այսինքն, երբ պարտավորությունը կատարվում է, կամ պայմանագրով նշված պարտավորությունը դադարում է կամ սպառվում է դրա իրականացման ժամկետը):

Ֆինանսական գործիքներ, հաշվանցում. Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվանցվում են և զուտ գումարը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում միայն այն դեպքում, երբ առկա է ճանաչված գումարները հաշվանցելու համար իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և կա մտադրություն կամ մարելու զուտ արժեքը, կամ էլ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը: Դիտարկվող հաշվանցման իրավունքը (ա) չպետք է կախված լինի ապագա իրադարձությունից և (բ) պետք է իրավաբանական ուժ ունենա բոլոր հետևյալ հանգամանքներում՝ (i) բնականոն գործունեության ընթացքում, (ii) դեֆոլտի դեպքում և (iii) անվճարունակության կամ սնանկության դեպքում:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ. Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են առձեռն դրամական միջոցները, բանկերում պահվող ցպահանջ ավանդները և այլ կարճաժամկետ բարձր իրացվելիություն ունեցող ներդրումները՝ երեք ամիս կամ դրանից պակաս սկզբնական մարման ժամկետով: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, քանի որ (i) դրանք պահվում են պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման նպատակով, և այդ դրամական միջոցների հոսքերն իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և տոկոսագումարի վճարում, և (ii) դրանք չեն որոշված որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Հաճախորդներից ստացված կանխիկ մուտքերը և մատակարարներին կանխիկ վճարումները հաշվառվում են՝ համապատասխան ավելացված արժեքի հարկերը ներառյալ:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր Առևտրային դեբիտորական պարտքերի հետագա չափումը իրականացվում է ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառմամբ:

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը հաշվեգրվում են, երբ գործընկերը կատարում է պայմանագրով նախատեսված իր պարտավորությունները, և սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, իսկ հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Կանխավճարներ. Կանխավճարները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեգրկման համար պահուստը: Կանխավճարները դասակարգվում են որպես ոչ ընթացիկ, երբ կանխավճարին վերաբերող ապրանքներն ու ծառայություններն ակնկալվում է ստանալ մեկ տարի հետո կամ երբ կանխավճարը վերաբերում է այնպիսի ակտիվի, որը սկզբնական ճանաչման ժամանակ կդասակարգվի որպես ոչ ընթացիկ: Ակտիվներ ձեռք բերելու գծով կանխավճարները փոխանցվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ Ընկերությունը ստանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողություն և հավանական է, որ ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Ընկերություն: Այլ կանխավճարները ծախսագրվում են շահույթի կամ վնասի կազմում, երբ կանխավճարի հետ կապված ապրանքը կամ ծառայությունը ստացվում է: Եթե կա այնպիսի հայտանիշ, որ կանխավճարին վերաբերող ակտիվները, ապրանքները կամ ծառայությունները չեն ստացվի, ապա կանխավճարի հաշվեկշռային արժեքը համապատասխանաբար դուրս է գրվում և արժեգրկումից կորուստը ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում:

Փոխառություններ. Փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով հաշվեգրված ծախսերը, և հետագայում հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Շահութահարկ. Շահութահարկը ներկայացվում է ֆինանսական հաշվետվություններում համաձայն օրենսդրության, որն, ըստ Էուրոյան, գործում է կամ ուժի մեջ է մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Շահութահարկի գծով ծախսը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից և ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ (շարունակություն)

Ընթացիկ հարկն այն գումարն է, որը ենթակա է վճարման կամ հարկային մարմիններից փոխհատուցման, և վերաբերում է ընթացիկ կամ նախորդ ժամանակաշրջանների հարկվող շահույթներին կամ վնասներին: Հարկերը, բացառությամբ շահութահարկի, ճանաչվում են գործառնական ծախսերում:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվեկշռային պարտավորության մեթոդը հետագա տարիներին փոխանցվող հարկային վնասի և ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առկա են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակով օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները և հարկային նպատակով օգտագործվող արժեքները համեմատելիս:

Համաձայն սկզբնական ճանաչման վերաբերյալ բացառության, հետաձգված հարկը չի գրանցվում այն ժամանակավոր տարբերությունների դեպքում, երբ ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումը կատարվում է այնպիսի գործարքում, որը չի հանդիսանում ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում և որը սկզբնապես գրանցվելիս, ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական, և ո՛չ էլ հարկվող շահույթի վրա: Հետաձգված հարկային մնացորդները չափվում են՝ կիրառելով հարկային դրույթները, որոնք, ըստ էության, գործում են կամ ուժի մեջ են մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ և որոնք ակնկալվում է կիրառել այն ժամանակահատվածներում, երբ ժամանակավոր տարբերությունները հակադարձվեն կամ նախորդ ժամանակաշրջաններից բերված հարկային վնասն օգտագործվի:

Նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների և նախորդ ժամանակաշրջաններից բերված հարկային վնասի մասով հետաձգված հարկային ակտիվը գրանցվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցումները:

Ավելացված արժեքի հարկ. Վաճառքին վերաբերող ԱԱՀ գումարները ենթակա են վճարման հարկային մարմիններին՝ հաճախորդներին ապրանքները կամ ծառայությունները տրամադրելու պահին: Ապրանքների և ծառայությունների ձեռքբերմանը վերաբերող ԱԱՀ-ը սովորաբար հաշվանցվում է վաճառքին վերաբերող ԱԱՀ-ի դիմաց, ԱԱՀ-ի հարկային հաշիվը ստանալուց հետո: Հարկային մարմինները թույլատրում են ԱԱՀ-ը հաշվարկել զուտ հիմունքով: Վաճառքին և գնումներին վերաբերող ԱԱՀ-ի գումարները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են համախառն հիմունքով և առանձին բացահայտվում են որպես ակտիվ և պարտավորություն: Դեբիտորական պարտքի արժեգրկման պահուստ ձևավորված լինելու դեպքում, արժեգրկումից կորուստը արտացոլվում է դեբիտորական պարտքի համախառն գումարի չափով, ներառյալ ԱԱՀ:

Անորոշ հարկային դիրքեր. Ընկերության անորոշ հարկային դիրքերը գնահատվում են ղեկավարության կողմից յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Շահութահարկի դիրքերի գծով ներկայացվող պարտավորությունները հաշվառվում են այն դեպքերում, երբ ղեկավարությունը համարում է, որ լրացուցիչ հարկային պարտավորությունների առաջացման հավանականությունը՝ հարկային մարմինների կողմից Ընկերության հարկային դիրքի վիճարկման պարագայում, ավելի բարձր է, քան դրանց բացակայության հավանականությունը: Նման գնահատման համար հիմք են ընդունվում հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ըստ էության գործող հարկային օրենքների և համապատասխան իրավական ակտերի մեկնաբանությունները, ինչպես նաև համանման հարցերի շուրջ հայտնի դատական ակտերը կամ այլ որոշումները: Տուգանքների, տույժերի և հարկերի, բացառությամբ շահութահարկի, գծով պարտավորությունները ճանաչվում են ղեկավարության կողմից՝ հիմք ընդունելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ պարտավորությունների մարման համար պահանջվող ծախսերի լավագույն գնահատականը:

Պաշարներ. Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների՝ արտադրության նպատակով բացթողման և այլ դուրսգրման դեպքում, դրանց չափումը կատարվում է «առաջինը մուտք, առաջինը ելք» սկզբունքով: Իրացման զուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ենթադրվող գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

Կանոնադրական կապիտալ. Սեփականատերերի կողմից վճարված փայերը դասակարգվում են որպես կանոնադրական կապիտալ: Լրացուցիչ ծախսերը, որոնք անմիջականորեն վերագրելի են Նոր բաժնեմասերի թողարկմանը, սեփական կապիտալում ցույց են տրվում որպես ստացված մուտքերից նվազեցում՝ հարկումից հետո:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ (շարունակություն)

Պարտավորությունների և վճարների գծով պահուստ: Պարտավորությունների և վճարների գծով պահուստները անորոշ ժամկետով կամ գումարով ոչ ֆինանսական պարտավորություններ են: Դրանք հաշվեգրվում են այն ժամանակ, երբ անցյալ դեպքերի արդյունքում ընկերությունը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն, և հավանական է, որ պարտավորությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող ռեսուրսների արտահոսք, և պարտավորությունը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Պահուստները չափվում են պարտավորության մարման համար ակնկալվող անհրաժեշտ ծախսերի ներկա արժեքով, օգտագործելով մինչև հարկումը դրույքաչափը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը: Ժամանակի ընթացքում պահուստի աճը ճանաչվում է որպես տոկոսային ծախս:

Հասույթի ճանաչում. Հասույթը ընկերության բնականոն գործունեության ընթացքում առաջացած եկամուտն է: Հասույթը ճանաչվում է գործարքի գնի չափով: Գործարքի գինն իրենից ներկայացնում է հատուցում, որի իրավունքը ընկերությունը ակնկալում է ստանալ խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների նկատմամբ վերահսկողությունը հաճախորդին փոխանցելու դիմաց՝ հանած երրորդ կողմերի անուկից ստացված գումարները:

Հասույթը ճանաչվում է՝ հանած գեղչերը, վերադարձումները, ավելացված արժեքի հարկը, արտահանման տուրքերը, ակցիզային հարկը և այլ համանման պարտադիր վճարները: Հասույթի տեսակների գծով պայմանագրերը չեն պարունակում էական ֆինանսավորման բաղադրիչ, քանի որ պայմանագրային կողմերի համաձայնեցված վճարումների պայմանները հաճախորդներին կամ ընկերությանը չեն ապահովում ֆինանսավորման էական օգուտ: Ընկերությունը չի ակնկալում ունենալ այնպիսի պայմանագրեր, որոնցով խոստացված ապրանքները կամ ծառայությունները հաճախորդին փոխանցելու և հաճախորդի կողմից վճարման միջև ընկած ժամանակահատվածը գերազանցում է մեկ տարին: Արդյունքում, ընկերությունը չի կատարում գործարքների գների ճշգրտում՝ փողի ժամանակային արժեքի համար:

Ապրանքների վաճառք. Վաճառքը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ ապրանքների նկատմամբ վերահսկողությունը փոխանցվել է, այսինքն՝ երբ ապրանքները առաքվել են հաճախորդին, վերջինս ունի ապրանքներն իր հայեցողությամբ տնօրինելու լիակատար հնարավորություն, և չկան չմարված պարտավորություններ, որոնք կազդեին հաճախորդի կողմից ապրանքների ընդունման վրա: Առաքումն իրականացվում է այն ժամանակ, երբ ապրանքները առաքվել են կոնկրետ հասցեով, հնամաշության և կորստի ռիսկերը փոխանցվում են հաճախորդին, և հաճախորդը կամ ապրանքն ընդունել է պայմանագրին համապատասխան, սպառվել է ընդունումը վիճարկելու համար նախատեսված ժամանակահատվածը, կամ ընկերությունն ունի օբյեկտիվ ապացույց, որ ընդունման բոլոր չափանիշները բավարարվել են:

Չեղչով վաճառքից հասույթը ճանաչվում է՝ հիմք ընդունելով պայմանագրով սահմանված գինը՝ հանած ծավալի գեղչերը: Չեղչերը հաշվարկվելու և տրամադրելու համար հիմք է ընդունվում կուտակված փորձը՝ օգտագործելով ակնկալվող արժեքի մեթոդը, և հասույթ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով առկա է բարձր հավանականություն, որ զգալի հակադարձում տեղի չի ունենա Դեբիտորական պարտքը ճանաչվում է ապրանքների առաքման ժամանակ, հաշվի առնելով, որ դա այն պահն է, երբ հատուցումը դառնում է անվերապահ, քանի որ մինչև վճարման կատարման օրը պահանջվում է միայն ժամանակի անցում:

Եթե ընկերությունը որևէ լրացուցիչ ծառայություն է մատուցում հաճախորդին ապրանքների նկատմամբ վերահսկողության ավարտից հետո, ապա այդպիսի ծառայություններից ստացված հասույթը համարվում է առանձին կատարողական պարտավորություն և ճանաչվում է ծառայության մատուցման ընթացքում:

Ստանդարտ երաշխիքային պայմաններով անսարք ապրանքները վերանորոգելու կամ փոխարինելու գծով ընկերության պարտավորությունը ճանաչվում է որպես պահուստ:

Տրամադրված ծառայություններ: Ընկերությունը ծառայություններ է մատուցում ֆիքսված փոփոխական գնային պայմանագրերով: Ծառայությունների մատուցումից ստացված հասույթը ճանաչվում է այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, որում մատուցվում են ծառայությունները: Ֆիքսված գներով պայմանագրերի դեպքում եկամուտը ճանաչվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ մատուցված փաստացի ծառայության հիման վրա՝ որպես մատուցվող ընդհանուր ծառայությունների համամասնություն, քանի որ հաճախորդը միաժամանակ ստանում և օգտագործում է արտոնությունները: Սա որոշվում է՝ ելնելով փաստացի աշխատանքային ժամերից՝ ընդհանուր ակնկալվող աշխատանքային ժամերի համեմատ:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ (շարունակություն)

Հասույթի, ծախսերի կամ ավարտման ուղղությամբ առաջընթացի գնահատականները վերանայվում են հանգամանքները փոփոխվելու դեպքում: Արդյունքում առաջացող գնահատված հասույթի կամ ծախսերի ցանկացած աճ կամ նվազում արտացոլվում է շահույթում կամ վնասում այն ժամանակահատվածում, երբ ղեկավարությանը հայտնի են դարձել վերանայման համար հիմք հանդիսացող հանգամանքները:

Ֆիքսված գներով պայմանագրերի դեպքում հաճախորդը վճարում է ֆիքսված գումարը՝ վճարման ժամանակացույցի հիման վրա: Եթե Ընկերության մատուցած ծառայությունները գերազանցում են վճարումը, ապա ճանաչվում է պայմանագրային ակտիվ է: Եթե վճարումները գերազանցում են մատուցվող ծառայությունները, ճանաչվում է պայմանագրային պարտավորություն:

Եթե պայմանագիրը ներառում է ժամավճար, հասույթ ճանաչվում է այն չափով, որով Ընկերությունն իրավունք ունի հաշիվ ապրանքագիր դուրս գրելու: Հաճախորդներին հաշիվ ապրանքագիր դուրս է գրվում ամսական կտրվածքով, իսկ վճարումները կատարվում են հաշիվ ապրանքագիր դուրս գրելուց հետո:

Եթե պայմանագիրը ներառում է փոփոխական հատուցում, ապա հասույթը ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով մեծ հավանականություն կա, որ այդ հատուցումը էականորեն չի փոփոխվի:

Հատուցումներ աշխատակիցներին: Օրավարձերը, աշխատավարձերը, վճարովի տարեկան արձակուրդները և հիվանդության արձակուրդները, պարգևավճարները և այլ նպաստները հաշվեգրվում են այն տարվա ընթացքում, երբ համապատասխան ծառայությունները մատուցվում են Ընկերության աշխատողների կողմից:

Թողարկումից հետո ֆինանսական հաշվետվությունների փոփոխություն. Թողարկումից հետո ֆինանսական հաշվետվությունների ցանկացած փոփոխություն պահանջում է Ընկերության ղեկավարության հաստատումը, ով լիազորել է այդ ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկումը:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական գնահատականներ և դատողություններ

Ընկերությունը կատարում է հաշվապահական հաշվառման գնահատականներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների և հաջորդ ֆինանսական տարվա ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վրա: Գնահատականներն ու դատողությունները շարունակական կերպով վերանայվում են և հիմնված են ղեկավարության փորձի և այլ գործոնների վրա, ինչպիսիք են հետագա իրադարձությունների ակնկալիքները, որոնք առկա պայմաններում տրամաբանական են համարվում: Գնահատականներից բացի, ղեկավարությունը կատարում է նաև մասնագիտական դատողություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման գործընթացում: Մասնագիտական դատողությունները, որոնք առավել նշանակալի ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված արժեքների վրա, և գնահատականները, որոնք կարող են հիմք հանդիսանալ հաջորդ ֆինանսական տարվա ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներում նշանակալի ճշգրտման համար, հետևյալն են.

Հետաձգված հարկային ակտիվների ճանաչում. Ճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները ներկայացնում են շահութահարկի այն գումարը, որը կարող է հաշվանցվել ապագա հարկվող շահույթից նվազեցումների դիմաց և ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա համապատասխան հարկային արտոնության իրացման բարձր հավանականություն: Սա ենթադրում է ժամանակավոր տարբերությունների առկայություն, որոնք ապագայում ակնկալվում է վերականգնել, և բավարար ապագա հարկվող շահույթ, որոնց դիմաց ակնկալվում է օգտագործել նվազեցումները:

Ապագա հարկվող շահույթի և ապագայում ամենայն հավանականությամբ հաշվանցման ենթակա հարկային նվազեցումների չափը որոշվում է ղեկավարության՝ տվյալ հանգամանքներում հիմնավորված ակնկալիքների հիման վրա:

Հարկային օրենսդրություն. ՀՀ հարկային և մաքսային օրենսդրությունը ենթակա են տարբեր մեկնաբանումների: Տե՛ս Ծանոթագրություն 20:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական գնահատականներ և դատողություններ (շարունակություն)

Փոխկապակցված անձանց հետ գործարքների սկզբնական ճանաչում. Բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունն ունենում է գործարքներ իր կապակցված կողմերի հետ: ՖՀՄՍ 9 պահանջում է ֆինանսական գործիքները սկզբնապես արտացոլել իրական արժեքով: Նման գործարքների համար ակտիվ շուկայի բացակայության դեպքում օգտագործվում է մասնագիտական դատողություն՝ որոշելու, թե արդյոք գործարքները կատարվել են շուկայական կամ ոչ շուկայական տոկոսադրույքներով: Դատողության համար հիմք է հանդիսանում չկապակցված կողմերի հետ նման տեսակի գործարքների գնորոշման և արդյունավետ տոկոսադրույքի վերլուծությունը: Կապակցված կողմերի հետ գործարքների պայմաններն ու դրույթները բացահայտված են Ծանոթագրություն 25-ում:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետը. Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը կատարվում է՝ ելնելով մասնագիտական դատողությունից, հիմք ընդունելով համանման ակտիվների գծով առկա փորձը: Այս ակտիվներում մարմնավորվող ապագա տնտեսական օգուտները հիմնականում կստացվեն դրանց օգտագործումից: Սակայն մի շարք այլ գործոններ, ինչպիսիք են՝ տեխնիկական կամ առևտրային տեսանկյունից մաշվածությունը, հաճախ հանգեցնում են տվյալ ակտիվների հետ կապված տնտեսական շահույթի նվազմանը:

Ղեկավարությունը գնահատում է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետը՝ հիմք ընդունելով ակտիվների տեխնիկական վիճակը, և հաշվի առնելով հաշվարկային ժամանակահատվածը, որի ընթացքում տվյալ ակտիվները Ընկերության համար կառաջացնեն տնտեսական շահույթ: Հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոնները. ա) ակտիվների ակնկալվող օգտագործման ժամկետը, բ) սարքավորումների ակնկալվող մաշվածությունը, որը կախված է շահագործման բնութագրերից և տեխնիկական սպասարկման ծրագրից, և գ) տեխնիկական կամ առևտրային տեսանկյունից մաշվածությունը, որն առաջանում է շուկայի պայմանների փոփոխության հետևանքով:

Եթե ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներից տարբերվեն 10%-ով, ամորտիզացիոն մասհանումները կաճեին/կնվազեին 28,021 հազ. ՀՀ դրամով 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում (2021թ.՝ 29,826 հազ. ՀՀ դրամով):

Ժամկետանց պաշարներ: Կախված պաշարների ժամկետայնությունից և տեսակից Ընկերությունը ձևակերպում է պաշարների համար պահուստ պաշարների արժեքի 10%-ից 100%-ի սահմաններում:

5 Անցում նոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին

2023թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ են մտել հետևյալ փոփոխությունները.

«Նախքան ակտիվի նպատակային օգտագործումը ստացված հասույթ, անբարենպաստ պայմանագրեր. պայմանագրի կատարման արժեքը», «Հղում հայեցակարգային հիմունքներին». ՀՀՄՍ 16-ի, ՀՀՄՍ 37-ի և ՀՀՄՍ 3-ի փոփոխություններ՝ սահմանափակ կիրառության շրջանակով, և ՀՀՄՍ 1-ին, ՀՀՄՍ 9-ին, ՀՀՄՍ 16-ին և ՀՀՄՍ 41-ին վերաբերող 2018-2020 թթ. ՀՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ (թողարկված են 2020թ. մայիսի 14-ին և ուժի մեջ են մտնում 2023թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար):

- ՀՀՄՍ 16-ի փոփոխությամբ կազմակերպություններին արգելվում է հիմնական միջոցների միավորի սկզբնական արժեքից նվազեցնել այն պատրաստի արտադրանքի վաճառքից ստացված հասույթը, որն արտադրվել է կազմակերպության կողմից ակտիվն իր նպատակային օգտագործման համար անհրաժեշտ վիճակի բերելու ընթացքում: Նման պատրաստի արտադրանքի վաճառքից ստացված հասույթը, դրա արտադրության ծախսերի հետ միասին, այժմ ենթակա է ճանաչման շահույթում կամ վնասում: Նման պատրաստի արտադրանքի սկզբնական արժեքի չափման համար Կազմակերպությունը պետք է կիրառի ՀՀՄՍ 2-ը: Սկզբնական արժեքը չի ներառի նման կերպ փորձարկվող ակտիվի մաշվածությունը, քանի որ այն դեռ պատրաստ չէ իր նպատակային օգտագործման համար: ՀՀՄՍ 16-ի փոփոխությունը նաև հստակեցնում է, որ կազմակերպությունը «ստուգում է ակտիվի պատշաճ գործունակությունը»՝ ակտիվի տեխնիկական և ֆիզիկական բնութագրերը գնահատելու միջոցով: Այս չափման համար էական չեն այդպիսի ակտիվի ֆինանսական ցուցանիշները: Հետևաբար, ակտիվը կարող է շահագործվել ղեկավարության մտադրությունների համաձայն,

5 Անցում նոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին (շարունակություն)

և մաշվածությունը կարող է հաշվարկվել մինչև ղեկավարության կողմից ակնկալվող գործառնական շահագործման համար անհրաժեշտ վիճակի հասնելը:

- ՀՀՄՍ 37-ի փոփոխությունը հստակեցնում է «պայմանագրի կատարման գծով ծախսեր» հասկացությունը: Փոփոխությամբ պարզաբանվում է, որ պայմանագրի կատարման գծով ուղղակի ծախսերը ներառում են այդ պայմանագրի կատարման հավելյալ ծախսերը, ինչպես նաև պայմանագրի կատարման հետ անմիջականորեն կապված այլ ծախսերի բաշխումը: Փոփոխությամբ նաև հստակեցվում է, որ նախքան անբարենպաստ պայմանագրի գծով առանձին պահուստի ձևավորումը, կազմակերպությունը ճանաչում է արժեզրկումից կորուստ պայմանագրի կատարման ընթացքում օգտագործված ակտիվների գծով, այլ ոչ թե պայմանագրի կատարման համար հատկացված ակտիվների գծով:
- ՖՀՄՍ 3-ում կատարվել է լրացում՝ ներառելով հղում Ֆինանսական հաշվետվությունների 2018թ. Հայեցակարգային հիմունքներին, ինչը թույլ է տալիս սահմանել ակտիվի կամ պարտավորության հասկացությունը ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման համատեքստում: Մինչ այս փոփոխության ընդունումը, ՖՀՄՍ 3-ը հղում էր կատարում 2001թ.-ի Ֆինանսական հաշվետվությունների Հայեցակարգային հիմունքներին: Բացի այդ, ՖՀՄՍ 3-ում ավելացվել է նոր բացառություն պայմանական դեպքերի և պայմանագրային պարտավորությունների համար: Այս բացառությամբ նախատեսվում է, որ ՖՀՄՍ 3-ը կիրառող կազմակերպությունը, որոշակի տիպի պայմանական դեպքերի և պայմանագրային պարտավորությունների համար Ֆինանսական հաշվետվությունների 2018թ. Հայեցակարգային հիմունքների փոխարեն պետք է հղում կատարի ՀՀՄՍ 37-ին կամ ՖՀՄՄԻ (IFRIC) 21-ին: Առանց այս նոր բացառության, կազմակերպությունը ստիպված կլիներ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման դեպքում ճանաչել որոշ պարտավորություններ, որոնք չէր ճանաչի համաձայն ՀՀՄՍ 37-ի: Հետևաբար, ձեռքբերումից անմիջապես հետո կազմակերպությունը ստիպված կլիներ ապաճանաչել այդպիսի պարտավորությունները և ճանաչել տնտեսական օգուտներ չմարմնավորող եկամուտ: Նաև պարզաբանվել է, որ ձեռք բերող կազմակերպությունը պարտավոր չէ ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ ճանաչել պայմանական ակտիվներ, ինչպես սահմանված է ՀՀՄՍ 37-ում:
- ՖՀՄՍ 9-ի փոփոխությունն անդրադառնում է այն հարցերին, թե որ տեսակի վճարումներն են ենթակա ներառման «10% փորձարկման» կազմում՝ ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման նպատակով: Ծախսերը կամ վճարումները կարող են կատարված լինել հոգուտ երրորդ անձանց կամ վարկատուի: Այս փոփոխության համաձայն, երրորդ անձանց օգտին կատարված ծախսերը կամ վճարումները չեն ներառվի «10% փորձարկման» կազմում:
- Փոփոխություններ են կատարվել ՖՀՄՍ 16-ի 13-րդ նկարագրական օրինակում. հանվել է վարձատուի կողմից վարձակալվող գույքի բարելավումներին վերագրվող վճարումների օրինակը: Այս փոփոխությունը կատարվել է՝ վարձակալվող գույքի բարելավումների հաշվարկման հնարավոր անորոշությունից խուսափելու համար:
- ՖՀՄՍ 1-ը թույլ է տալիս օգտվել բացառությունից այն դեպքում, եթե դուստր ձեռնարկությունը սկսում է ՖՀՄՍ-ի կիրառումն ավելի ուշ ամսաթվով, քան իր մայր կազմակերպությունը: Դուստր ձեռնարկությունը կարող է չափել իր ակտիվներն ու պարտավորությունները այն հաշվեկշռային արժեքով, որով դրանք պետք է ներառվեն մայր կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվություններում՝ ելնելով մայր կազմակերպության ՖՀՄՍ-ի անցնելու ամսաթվից, եթե տեղի ունեցած չլինեին ճշգրտումներ համախմբման և ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքների արտացոլման նպատակներով, որի ներքո մայր կազմակերպությունը ձեռք է բերել նշված դուստր ձեռնարկությունը: ՖՀՄՍ 1-ում կատարվել է փոփոխություն, որը հնարավորություն է տալիս սույն ՖՀՄՍ 1-ի բացառությունը կիրառած կազմակերպություններին նաև արտարժույթի փոխարկումից կուտակային տարբերությունները չափելիս օգտագործել մայր կազմակերպության կողմից ներկայացված թվային մեծությունները՝ ելնելով մայր կազմակերպության ՖՀՄՍ-ի անցման ամսաթվից: ՖՀՄՍ 1-ի այս փոփոխությամբ վերոնշյալ բացառությունը տարածվում է արտարժույթի փոխարկումից առաջացած կուտակային տարբերությունների վրա, և նպատակ ունի նվազեցնել ՖՀՄՍ-ն առաջին անգամ կիրառող կազմակերպության ծախսերը: Այս փոփոխությունը կկիրառվի նաև դուստր և համատեղ ձեռնարկությունների վրա, որոնք կօգտվեն ՖՀՄՍ 1-ով սահմանված նույն բացառությունից:

5 Անցում նոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին (շարունակություն)

- Վերացվել է պահանջը, ըստ որի կազմակերպությունները ՀՀՄՍ 41-ի համաձայն իրական արժեքը չափելիս պարտավոր էին հարկային հաշվառման տեսանկյունից հաշվի չառնել դրամական հոսքերը: Այս փոփոխության նպատակն է՝ ապահովել համապատասխանություն հարկումից հետո զեղչված դրամական հոսքերի ստանդարտի պահանջին:

6 Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Հրապարակվել են 2023թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո տարեկան ժամանակահատվածների համար պարտադիր մի շարք նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնց վաղ կիրառում չի իրականացվել ընկերության կողմից:

Միևնույն գործարքից առաջացած ակտիվների և պարտավորությունների գծով հետաձգված հարկ – Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 12-ում (թողարկվել է 2021թ. մայիսի 7-ին, ուժի մեջ է մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ՀՀՄՍ 12-ի փոփոխությունները պարզաբանում են հետաձգված հարկի հաշվառման կարգը այնպիսի գործարքների համար, ինչպիսիք են վարձակալությունը և ակտիվը շահագործումից հանելու դեպքում պարտավորությունների հաշվեգրումը: Որոշակի հանգամանքներում կազմակերպություններն ազատվում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման դեպքում հետաձգված հարկի ճանաչումից: Նախկինում կար այս բացառության կիրառման անորոշություն որոշակի գործարքների նկատմամբ, ինչպիսիք են վարձակալությունը և ակտիվների շահագործումից հանելը, որոնց համար ճանաչվում էր ինչպես ակտիվ, այնպես էլ պարտավորություն: Փոփոխությունները պարզաբանում են, որ այս բացառությունը չի կիրառվում, և որ կազմակերպություններից պահանջվում է նման գործարքների գծով ճանաչել հետաձգված հարկ: Համաձայն այս փոփոխությունների, կազմակերպությունները պարտավոր են հետաձգված հարկ ճանաչել այն գործարքների համար, որոնց գծով սկզբնական ճանաչման ժամանակ առաջանում են հավասար մեծությամբ հարկվող և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններ: Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է այս փոփոխությունների ազդեցությունն իր համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Կարճաժամկետ և երկարաժամկետ պարտավորությունների դասակարգումը - ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններ (թողարկված են 2020թ. հունվարի 23-ին և ուժի մեջ են մտնում 2022թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): Կիրառման սահմանափակ շրջանակ ունեցող այս փոփոխություններով հստակեցվում է, որ պարտավորությունների՝ որպես կարճաժամկետ կամ երկարաժամկետ դասակարգումը պայմանավորված է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գոյություն ունեցող իրավունքներով: Պարտավորությունները երկարաժամկետ են, եթե կազմակերպությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ըստ էության ունի դրանց մարումն առնվազն 12 ամսով հետաձգելու իրավունք:

Ուղեցույցն այլևս չի սահմանում այդ իրավունքի անվերապահ լինելու պահանջ: Մարումը ապագայում հետաձգելու իրավունքի իրացման առումով ղեկավարության ակնկալիքները ազդեցություն չունեն պարտավորությունների դասակարգման վրա: Մարումը հետաձգելու իրավունքն առաջանում է միայն այն դեպքում, եթե կազմակերպությունը ժամանակաշրջանի վերջում բավարարում է բոլոր կիրառելի պայմանները:

Պարտավորությունը դասակարգվում է որպես կարճաժամկետ, եթե պայմանը խախտվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կամ դրանից առաջ, նույնիսկ եթե հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում պարտատիրոջից ստացվել է պայմանի կատարման պարտավորությունից ազատում: Միևնույն ժամանակ, վարկը դասակարգվում է որպես երկարաժամկետ, եթե վարկային պայմանագրի պայմանը խախտվում է միայն հաշվետու ամսաթվից հետո: Բացի այդ, փոփոխությունները հստակեցնում են պարտքի դասակարգման պահանջները, որոնք կազմակերպությունը կարող է մարել՝ այն սեփական կապիտալի վերածելու միջոցով: «Մարում» հասկացությունը սահմանվում է որպես պարտավորության դադարեցում՝ դրամական միջոցների, տնտեսական օգուտները մարմնավորող այլ ռեսուրսների կամ կազմակերպության սեփական բաժնային գործիքների միջոցով կատարված վերջնահաշվարկի արդյունքում:

Բացառություն է սահմանվում փոխարկելի գործիքների համար, որոնք կարող են վերածվել սեփական կապիտալի, բայց միայն այն գործիքների համար, երբ փոխարկման օպցիոնը դասակարգվում է որպես բարձր ֆինանսական գործիքի առանձին բաղադրիչ հանդիսացող բաժնային գործիք: Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է այս փոփոխությունների ազդեցությունն իր համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Կարճաժամկետ և երկարաժամկետ պարտավորությունների դասակարգումը, ուժի մեջ մտնելու ամսաթվի հետաձգում. ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններ (թողարկված են 2020 թ. հուլիսի 15-ին և ուժի մեջ են մտնում 2023թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխությունները, որոնք վերաբերում են պարտավորությունների՝ որպես կարճաժամկետ և երկարաժամկետ դասակարգմանը, թողարկվել են 2020թ. հունվարին, և նախնական ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվ է սահմանվել 2022թ. հունվարի 1-ը: Այնուամենայնիվ, COVID-19 համավարակով պայմանավորված, ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը հետաձգվել է մեկ տարով, որպեսզի կազմակերպությունները բավարար ժամանակ ունենան փոփոխությունների արդյունքում դասակարգումներում տեղի ունեցող փոփոխությունները ներդնելու համար: Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է այս փոփոխությունների ազդեցությունն իր համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 8-ում. Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների որոշում (թողարկվել է 2021թ. փետրվարի 12-ին և ուժի մեջ է 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, թե ինչպես պետք է կազմակերպությունները տարբերակեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և հաշվապահական հաշվառման գնահատումների փոփոխությունները: Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է այս փոփոխությունների ազդեցությունն իր համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:]

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և ՀՀՄՍ-ի գործնական ուղեցույց 2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության գծով տեղեկատվության բացահայտում (թողարկվել է 2021թ. փետրվարի 12-ին և ուժի մեջ է 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ՀՀՄՍ 1-ում տեղի են ունեցել փոփոխություններ, որոնցով կազմակերպություններից պահանջվում է բացահայտել իրենց հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ էական տեղեկատվություն՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթների փոխարեն: Փոփոխությունները պարունակում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ էական տեղեկատվության սահմանումները: Բացի այդ, փոփոխությունները պարզաբանում են, որ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մասին տեղեկատվությունը հավանական է, որ կհամարվի էական այն դեպքում, եթե առանց այդ տեղեկատվության, ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողները չեն կարողանա ըմբռնել ֆինանսական հաշվետվություններում առկա այլ էական տեղեկատվությունը: Փոփոխությունները ներկայացնում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ տեղեկատվության օրինակներ, որոնք, հավանաբար, կարող են էական համարվել կազմակերպության

Բացի այդ, ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխությամբ պարզաբանվում է, որ ոչ էական հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտման անհրաժեշտություն չկա: Այնուամենայնիվ, այդպիսի տեղեկատվության բացահայտման դեպքում, այն չպետք է դժվարեցնի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական տեղեկատվության ընկալումը: Այս փոփոխությանն օժանդակելու համար փոփոխություններ են կատարվել նաև ՀՀՄՍ-ի գործնական ուղեցույց 2-ում՝ «Էականության վերաբերյալ դատողություններ», որը ուղեցույց է տրամադրում հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության գծով բացահայտումների նկատմամբ էականության հայեցակարգի կիրառման վերաբերյալ: Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է այս փոփոխությունների ազդեցությունն իր համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՀՀՄՍ 17 «Ապահովագրական պայմանագրեր» (թողարկված է 2017թ. մայիսի 18-ին և ուժի մեջ է մտնում 2023թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը հետաձայնում փոփոխվել է 2023թ. հունվարի 1-ի՝ համաձայն ՀՀՄՍ 17-ի փոփոխությունների, ինչպես ներկայացված է ստորև): ՀՀՄՍ 17-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 4-ին, որը թույլ էր տալիս ընկերություններին կիրառել ապահովագրական պայմանագրերի համար գործող հաշվապահական հաշվառման գործելակերպը, ինչը դժվարացնում էր մնացած առումներով համանման ապահովագրական ընկերությունների ֆինանսական արդյունքների համեմատությունը և համադրությունը ներդրողների համար: ՀՀՄՍ 17-ը մեկ միասնական սկզբունքի վրա հիմնված հաշվապահական ստանդարտ է՝ ապահովագրողի կողմից պահվող բոլոր տեսակի ապահովագրության պայմանագրերի, այդ թվում վերաապահովագրության պայմանագրերի հաշվառումը իրականացնելու համար: Ստանդարտը պահանջում է, որ ապահովագրության պայմանագրերի խմբերը ճանաչվեն և չափվեն (i) ապագա դրամական միջոցների հոսքերի՝ ռիսկով ճշգրտված ներկա արժեքով (պայմանագրերի կատարման դրամական հոսքեր)՝ հաշվի առնելով պայմանագրերի կատարման դրամական հոսքերի վերաբերյալ առկա ողջ տեղեկատվությունը, որը համահունչ է դիտարկելի շուկայական տեղեկատվությանը, գումարած՝ (եթե արժեքը պարտավորություն է) կամ հանած՝ (եթե արժեքը ակտիվ է) (ii) պայմանագրերի խմբի չբաշխված շահույթի գումարը (պայմանագրերի ծառայության մարժա):

Ապահովագրողները կարտացոլեն ապահովագրական պայմանագրերի մեկ խմբից ստացված շահույթը այն ժամանակահատվածում, որի ընթացքում դրանք ապահովում են ծածկույթ և ազատվում են ռիսկից: Եթե պայմանագրերի խումբը հանդիսանում է կամ դառնում է ոչ շահութաբեր, կազմակերպությունը անմիջապես ճանաչում է վնաս:

ՖՅՄՍ 17-ի և ՖՅՄՍ 4-ի փոփոխություններ (թողարկված են 2020 թ. հունիսի 25-ին և ուժի մեջ են մտնում 2023թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): Փոփոխությունները ներառում են մի շարք պարզաբանումներ՝ ՖՅՄՍ 17-ի ներդրման գործընթացը դյուրացնելու, ինչպես նաև ստանդարտի պահանջները և անցումային որոշակի դրույթները հստակեցնելու նպատակով: Այս փոփոխությունները վերաբերում են ՖՅՄՍ 17 -ի ութ ոլորտներին և չեն փոխում ստանդարտի հիմնարար սկզբունքները: ՖՅՄՍ 17-ում տեղի են ունեցել հետևյալ փոփոխությունները.

- **Ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվ.** ՖՅՄՍ 17-ի (փոփոխություններով) ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը հետաձգվել է երկու տարով: Ստանդարտը պետք է կիրառվի 2023թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: ՖՅՄՍ 4-ով սահմանված՝ ՖՅՄՍ 9-ի կիրառման ժամանակավոր արտոնությունը նույնպես հետաձգվել է մինչև 2023թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջաններ:
- **Ապահովագրության ձեռքբերման դրամական հոսքերի ակնկալվող փոխհատուցում.** կազմակերպություններից պահանջվում է իրենց ձեռքբերման ծախսերի մի մասը դասակարգել համապատասխան պայմանագրերին, որոնց համար ակնկալվում է երկարաձգում, և այդ ծախսերը ճանաչել որպես ակտիվներ, քանի դեռ կազմակերպությունը չի ճանաչել պայմանագրի երկարաձգման ժամկետը: Կազմակերպությունները պարտավոր են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատել ակտիվի վերականգնման հավանականությունը և կոնկրետ ակտիվների վերաբերյալ տեղեկատվություն ներկայացնել ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում:
- **Ներդրումային ծառայություններին վերագրվող պայմանագրային ծառայությունների մարժա.** Ծածկույթի տարրերը անհրաժեշտ է որոշել՝ հաշվի առնելով հատույցների ծավալը, ինչպես նաև ապահովագրական ծածկույթի և ներդրումային ծառայությունների ակնկալվող ժամկետը՝ փոփոխական վճարներ նախատեսող պայմանագրերի և այլ՝ ընդհանուր մոդելի ներքո ներդրումային եկամուտների ստացում նախատեսող ծառայությունների պայմանագրերի համար: Ներդրումային գործունեության գծով ծախսերը պետք է ներառվեն որպես դրամական միջոցների հոսքեր ապահովագրության պայմանագրի շրջանակներում, երբ կազմակերպությունը նման գործողությունները ձեռնարկում է ապահովագրողի համար ապահովագրության ծածկույթից ստացվող օգուտները մեծացնելու նպատակով:
- **Ձեռք բերված վերաապահովագրության պայմանագրեր. վնասների վերականգնում.** Երբ կազմակերպությունը վնաս է ճանաչում սկզբնական ճանաչման պահին հիմնական ապահովագրական պայմանագրերի անբարենպաստ խմբի գծով, կամ խմբում անբարենպաստ բազային ապահովագրության պայմանագրեր ներառելու արդյունքում, կազմակերպությունը պետք է ճշգրտի ձեռք բերված վերաապահովագրության պայմանագրերի համապատասխան խմբի պայմանագրային ծառայությունների գծով մարժան և ճանաչի այդ վերաապահովագրության պայմանագրերի գծով շահույթ: Վերաապահովագրության պայմանագրով վերականգնված վնասի չափը հաշվարկվում է՝ բազային ապահովագրության պայմանագրերով ճանաչված վնասը բազմապատկելով բազային ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահանջների տոկոսին, որը կազմակերպությունն ակնկալում է վերականգնել ձեռք բերված վերաապահովագրության պայմանագրով: Այս պահանջը կկիրառվի միայն այն դեպքում, եթե ձեռք բերված վերաապահովագրության պայմանագիրը ճանաչվի նախքան բազային ապահովագրության պայմանագրերի գծով վնասի ճանաչումը, կամ վերջինիս հետ միաժամանակ:
- **Այլ փոփոխություններ.** Այլ փոփոխություններով նախատեսվում են գործողության շրջանակից բացառություններ վարկային քարտերի որոշ պայմանագրերի (կամ նմանատիպ պայմանագրերի) և որոշ վարկային պայմանագրերի համար: Սահմանվում է նաև ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ապահովագրության պայմանագրերով նախատեսված ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացում պորտֆելներում՝ խմբերի փոխարեն: Նախատեսվում է ռիսկերի մեղմացման տարբերակի կիրառելիություն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ռիսկերի մեղմացման նպատակով գործադրվում են ձեռք բերված վերաապահովագրության պայմանագրեր և իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ:

6 Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ (շարունակություն)

Նախատեսվում է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրության հնարավորություն՝ ՖՀՄՍ 17-ի կիրառմամբ նախորդ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված հաշվապահական գնահատումներում փոփոխությունների համար: Նախատեսվում է կոնկրետ ապահովագրողին վերագրվող եկամտահարկի վճարների և մուտքերի ներառում պայմանագրերի կատարման դրամական հոսքերում, ըստ ապահովագրության պայմանագրի: Սահմանվում են անցումային շրջանի ընթացքում պահանջներից ընտրողական բացառություններ և այլ ոչ էական փոփոխություններ:

ՖՀՄՍ 17-ը կիրառող ապահովագրողների համար անցումային պահանջների կիրառման ընտրության հնարավորություն. Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 17-ում (թողարկվել է 2021թ. դեկտեմբերի 9-ին և ուժի մեջ է մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ՖՀՄՍ 17-ի անցումային պահանջների փոփոխությունը ապահովագրողներին հնարավորություն է տալիս բարելավելու ՖՀՄՍ 17-ի սկզբնական կիրառման վերաբերյալ տեղեկատվության օգտակարությունը ներդրողների համար: Փոփոխությունը վերաբերում է միայն ապահովագրողների կողմից ՖՀՄՍ 17-ին անցմանը և չի ազդում ՖՀՄՍ 17-ի որևէ այլ պահանջի վրա:

ՖՀՄՍ 17-ի և ՖՀՄՍ 9-ի անցումային պահանջները կիրառվում են տարբեր ամսաթվերով, և կհանգեցնեն դասակարգման հետևյալ միանգամյա տարբերություններին ՖՀՄՍ 17-ի սկզբնական կիրառման ժամանակ ներկայացված համեմատական տեղեկատվության մեջ. հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանություններ ապահովագրական պայմանագրի գծով ընթացիկ արժեքով չափվող պարտավորությունների և ամորտիզացված արժեքով չափվող որևէ հարակից ֆինանսական ակտիվների միջև, և եթե կազմակերպությունը որոշում է վերաներկայացնել ՖՀՄՍ 9-ի նպատակներով համեմատական տեղեկատվությունը, ապա՝ դասակարգման տարբերություններ համեմատական ժամանակաշրջանում ապաճանաչված ֆինանսական ակտիվների (որոնց նկատմամբ ՖՀՄՍ 9-ը չի կիրառվում) և այլ ֆինանսական ակտիվների (որոնց նկատմամբ ՖՀՄՍ 9-ը կիրառվում է) միջև: Փոփոխությունը կօգնի ապահովագրողներին խուսափել այդ ժամանակավոր հաշվապահական անհամապատասխանություններից և, հետևաբար, կբարելավի համեմատական տեղեկատվության օգտակարությունը ներդրողների համար: Դա տեղի է ունենում ապահովագրողներին ֆինանսական ակտիվների վերաբերյալ համեմատական տեղեկատվության ներկայացման տարբերակների հնարավորություն տրամադրելու միջոցով: ՖՀՄՍ 17-ի սկզբնական կիրառման ժամանակ կազմակերպություններին, համեմատական տեղեկատվության ներկայացման առումով թույլատրվում է կիրառել դասակարգման ծածկույթ այն ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ, որի համար կազմակերպությունը չի վերաներկայացնում ՖՀՄՍ 9-ի նպատակով համեմատական տեղեկատվությունը:

Անցումային տարբերակը հասանելի կլինի գործիք առ գործիք՝ թույլ տալով կազմակերպությանը ներկայացնել համեմատական տեղեկատվությունն այնպես, ինչպես եթե ՖՀՄՍ 9-ի դասակարգման և չափման պահանջները կիրառվեին այդ ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ, բայց չպահանջելով, որ կազմակերպությունը կիրառի ՖՀՄՍ 9-ի արժեզրկման պահանջները. և ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ դասակարգման ծածկույթը կիրառող կազմակերպությունից կպահանջվի օգտագործել անցումային ամսաթվի դրությամբ հասանելի ողջամիտ և հիմնավոր տեղեկատվությունը՝ որոշելու, թե ինչպես է կազմակերպությունն ակնկալում դասակարգել այդ ֆինանսական ակտիվը ՖՀՄՍ 9 կիրառմամբ: Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է ՖՀՄՍ 17-ի և հարակից փոփոխությունների ազդեցությունն իր համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Բացառությամբ վերը նշված դեպքերի, չի ակնկալվում, որ սույն նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները որևէ էական ազդեցություն կունենան Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

7 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունները ներկայացված են ստորև.

	Հոդ և շենքեր	Մեքենա- սարքավորումներ	Փոխադրա- միջոցներ	Վարձակա- վող գույքի բարելա- վումներ	Հաճախորդ- ների վարձակա- լության ստորվող սարքավորումներ	Անավարտ շինարա- րություն	Ընդամենը
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>							
Սկզբնական արժեք Կուտակված մաշվածություն	667,236 (208,119)	1,812,208 (1,445,069)	991,478 (559,448)	9,288 (9,288)	174,769 (4,210)	105,578 -	3,760,557 (2,226,134)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 1 հունվարի, 2021թ.	459,117	367,139	432,030	-	170,559	105,578	1,534,423
Ավելացումներ	-	173,034	28,850	35,464	-	4,655	242,003
Փոխանցումներ	-	-	-	1,896	-	(1,896)	-
Օտարումներ	-	(18,500)	(25,216)	-	(132,657)	-	(176,373)
Մաշվածության գծով ծախս	(23,941)	(127,120)	(134,823)	(2,322)	(10,057)	-	(298,263)
Արժեզրկման գծով ծախս շահույթի կամ վնասի կազմում	-	-	-	-	-	(52,894)	(52,894)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի, 2021թ.	435,176	394,553	300,841	35,038	27,845	55,443	1,248,896
Սկզբնական արժեք Կուտակված մաշվածություն Կուտակված արժեզրկում	667,236 (208,119) -	1,812,208 (1,445,069) -	991,478 (559,448) -	9,288 (9,288) -	174,769 (4,210) -	105,578 - (52,894)	3,760,557 (2,226,134) (52,894)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 1 հունվարի, 2022թ.	435,176	394,553	300,841	35,038	27,845	55,443	1,248,896
Ավելացումներ	15,219	23,166	228,160	-	-	-	266,545
Օտարումներ	-	(1,948)	(8,203)	-	(25,401)	(5,145)	(40,697)
Մաշվածության գծով ծախս	(25,133)	(125,472)	(128,892)	-	(716)	-	(280,213)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի, 2022թ.	425,262	290,299	391,906	35,038	1,728	50,298	1,194,531
Սկզբնական արժեք Կուտակված մաշվածություն Կուտակված արժեզրկում	680,580 (255,318) -	1,937,106 (1,646,807) -	1,144,620 (752,714) -	41,567 (6,529) -	10,200 (8,472) -	103,192 - (52,894)	3,917,265 (2,669,840) (52,894)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի, 2022թ.	425,262	290,299	391,906	35,038	1,728	50,298	1,194,531

280,213 հազ. ՀՀ դրամ ընդհանուր մաշվածության գծով ծախսը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (2021թ.՝ 298,263 հազ. ՀՀ դրամ) բաշխվել է հետևյալ կերպ՝ 154,232 հազ.՝ վաճառքի ինքնարժեքին (2021թ.՝ 185,418 հազ. ՀՀ դրամ), տես Ծանոթագրություն 15, 74,208 հազ. ՀՀ դրամ՝ վաճառքի և իրացման ծախսերին (2021թ.՝ 71,733 հազ. ՀՀ դրամ), տես Ծանոթագրություն 16, և 51,773 հազ. ՀՀ դրամ՝ ընդհանուր և վարչական ծախսերին (2021թ.՝ 41,112 հազ. ՀՀ դրամ), տես Ծանոթագրություն 17:

8 Պաշարներ

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Պահեստամասեր	1,887,125	1,481,518
Ապրանքներ վերավաճառքի համար	919,023	680,927
Նյութեր	13,910	15,179
Ընդամենը պաշարներ	2,820,058	2,177,624

Պաշարները ներկայացված են արժեզրկման պահուստից զուտ: Արժեզրկման պահուստը պահեստամասերի գծով կազմում է 319,720 հազ. ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 425,864 հազ. ՀՀ դրամ) և վերավաճառքի համար ապրանքների գծով՝ 141,384 հազ. ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 161,060 հազ. հազ. ՀՀ դրամ):

Պաշարների ինքնարժեքը ներկայացնող ժամանակահատվածում որպես ծախս ճանաչված պաշարների արժեքը կազմել է 11,463,799 հազ. ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 8,861,017 հազ. ՀՀ դրամ), տես ծանոթագրություն 15:

9 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	946,694	935,734
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(62,625)	(28,474)
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի կազմում	884,069	907,260
Կանխավճարներ մատակարարներին	912	31,077
Կանխավճարներ Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայությանը	39,367	6,809
Այլ դեբիտորական պարտքեր	40,276	50,244
Ընդամենը առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	964,624	995,390

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերը՝ 125,168 հազ. ՀՀ դրամը (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 61,885 հազ. ՀՀ դրամ) արտահայտված են եղել ԱՄՆ դոլարով, 13 հազ. ՀՀ դրամը արտահայտված են եղել եվրոյով (2021թ. դեկտեմբերի 31՝ զրո):

Ընկերությունը կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ի պարզեցված մոտեցումը՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար, որը նախատեսում է բոլոր առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի գծով դրանց տևողության ողջ ժամկետի համար պահուստի ձևավորում:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման նպատակով առևտրային կրեդիտորական պարտքերը խմբավորվել են՝ ելնելով ռիսկի ընդհանուր բնութագրերից և ժամկետանց օրերի թվից:

9 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր (շարունակություն)

Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը սահմանվում է ստորև ներկայացված աղյուսակի հիման վրա: Աղյուսակը ներկայացնում է ժամկետանց օրերի քանակը՝ ճշգրտված ՀՆԱ աճով և գործադրվող մակարդակի շարժով:

% արտահայտությամբ համախառն գումարի նկատմամբ (Հազ. ՀՀ դրամ)	31 դեկտեմբերի 2022թ.			31 դեկտեմբերի 2021թ.					
	Վնասի դրույքաչափ	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	ԱՊԿ ողջ ժամկետի համար	Վնասի դրույքաչափ	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	ԱՊԿ ողջ ժամկետի համար	Վնասի դրույքաչափ	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր									
- ընթացիկ	2%	664,084	(5,434)	658,650	2%	683,661	(12,435)	671,226	
- 30 օրից պակաս ժամկետանց	2%	193,795	(7,769)	186,026	2%	195,890	(3,918)	191,972	
- 31 - 120 օր ժամկետանց	2%	24,457	(4,103)	20,354	2%	43,269	(865)	42,404	
- 121 - 210 օր ժամկետանց	50%	13,190	(8,826)	4,364	50%	1,298	(649)	649	
- 211 - 360 օր ժամկետանց	75%	41,603	(26,928)	14,675	75%	4,038	(3,029)	1,009	
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	100%	9,565	(9,565)	-	100%	7,578	(7,578)	-	
- անհատական պահուստ	100%	-	-	-	100%	-	-	-	
Ընդամենը		946,694	(62,625)	884,069		935,734	(28,474)	907,260	

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով պարտքային կորուստի գծով պահուստի հատկացումները՝ պարզեցված ԱՊԿ մոդելի ներքո, տարեկան ժամանակաշրջանի սկզբին և ավարտին միջև:

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Պարտքային կորուստի գծով պահուստ առ 1 հունվարի	28,474	59,039
Նոր ծագած	91,099	10,712
Տարվա ընթացքում վերականգնված	(56,948)	(41,277)
Պարտքային կորուստի գծով պահուստ առ 31 դեկտեմբերի	62,625	28,474

10 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Ցպահանջ հաշիվներ բանկում	397,731	113,180
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	397,731	113,180

«Տեպեյին Արմենիա» ՍՊԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի, 2022թ.

10 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (շարունակություն)

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է դրամական միջոցների և դրանց համարժեք մնացորդների պարտքային որակը՝ հիմնված պարտքային ռիսկի աստիճանների վրա, 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.
S&P գլոբալ վարկանիշ B	397,731	113,180

11 Կանոնադրական կապիտալ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին Ընկերության բաժնեմասի ընդհանուր թիվը կազմել է 3,050,380 բաժնեմաս (2021թ.դեկտեմբերի 31-ին՝ 3,050,380 բաժնեմաս)՝ մեկ բաժնեմասի համար 500 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով (2021թ.դեկտեմբերի 31-ին՝ մեկ բաժնեմասի համար՝ 500 ՀՀ դրամ): Բոլոր բաժնեմասերը ամբողջությամբ վճարված են: Յուրաքանչյուր սովորական բաժնեմաս տալիս է մեկ ձայնի իրավունք: Տարվա ընթացքում հայտարարագրված և վճարված շահաբաժինները հետևյալն են.

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Վճարման ենթակա շահաբաժիններ առ 1 հունվարի	-	-
Տարվա ընթացքում հայտարարված շահաբաժիններ	1,562,693	930,537
Տարվա ընթացքում վճարված շահաբաժիններ	(1,562,693)	(930,537)
Վճարման ենթակա շահաբաժիններ առ 31 դեկտեմբերի	-	-
Տարվա ընթացքում մեկ բաժնեմասի դիմաց հայտարարված շահաբաժիններ	0.512	0.305

Բոլոր շահաբաժինները հայտարարվել և վճարվել են ՀՀ դրամով: Հայտարարված շահաբաժինների գումարը ներառում է 78,135 հազ. ՀՀ դրամի չափով՝ աղքյուրի մոտ պահվող ոչ ռեզիդենտի շահութահարկը (2021թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 46,527 հազ. ՀՀ դրամ):

12 Փոխառություններ

Օվերդրաֆտի սահմանաչափը 2,450,000 հազ. ՀՀ դրամ է: Այն արտահայտված է ՀՀ դրամով: Տոկոսադրույքը կազմում է տարեկան 10.75%: Մյուս օվերդրաֆտի սահմանաչափը 600,000 հազ. ՀՀ դրամ է: Այն արտահայտված է ՀՀ դրամով: Տոկոսադրույքը կազմում է տարեկան 12.50%: Փոխառությունների հաշվեկշռային արժեքը մոտ է դրանց իրական արժեքին:

Չուտ պարտավորությունների համադրում

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է Չուտ պարտավորությունների վերլուծությունը և Ընկերության ֆինանսավորման գործունեության արդյունքում պարտավորությունների շարժը: Այս պարտավորությունների հոդվածները համապատասխանում են դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում որպես ֆինանսավորում ներկայացված պարտավորություններին:

«Տեպելին Արմենիա» ՍՊԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի, 2022թ.

12 Փոխառություններ (շարունակություն)

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի			2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի		
	Վարկեր և իոխառու- թյուններ	Վարձակա- լական պարտավո- րություններ	Ընդամենը	Վարկեր և իոխառու- թյուններ	Վարձակա- լական պարտավո- րություններ	Ընդամենը
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>						
Պարտավորություններ ֆինանսական գործունեությունից առ 1 հունվարի	542,162	31,920	574,082	896,282	-	896,282
Դրամական միջոցների հոսքեր						
Չուստ ներհոսքեր (մարումներ) –						
դրամական միջոցների հոսքեր	650,766	5,551	656,317	(354,078)	-	(354,078)
Տոկոսային վճարներ	(197,872)	(3,511)	(201,383)	(117,064)	-	(117,064)
Ոչ դրամային փոփոխություններ						
Տոկոսային ծախս	198,817	-	198,817	117,022	2,181	119,203
Ավելացումներ	-	-	-	-	29,739	29,739
Պարտավորություններ ֆինանսական գործունեությունից առ 31 դեկտեմբերի	1,193,873	33,960	1,227,833	542,162	31,920	574,082

13 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2022թ.	2021թ.
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	141,211	327,265
Այլ ֆինանսական կրեդիտորական պարտքեր	54,267	46,367
Ընդամենը ֆինանսական կրեդիտորական պարտքեր առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի կազմում	195,478	373,632
Վճարման ենթակա հարկեր	264,557	197,681
Աշխատակիցների հատուցումների գծով հաշվեգրված ծախսեր	182,986	145,452
Ստացված կանխավճարներ	223,741	116,913
Կուտակված և չօգտագործված արձակուրդ	45,491	39,996
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	64,061	85,077
Ընդամենը առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	976,314	958,751

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 144,802 հազ. ՀՀ դրամ գումարով առևտրային կրեդիտորական պարտքերը արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով (31 դեկտեմբերի 2021թ.՝ 58,365 հազ. ՀՀ դրամ), 14,758 հազ. ՀՀ դրամը՝ եվրոյով (31 դեկտեմբեր 2021թ.՝ 10,210 հազ. ՀՀ դրամ), իսկ ՌԴ ռուբլով արտահայտված առևտրային կրեդիտորական պարտքեր չեն եղել (31 դեկտեմբերի 2021թ.՝ 1,294 հազ. ՀՀ դրամ):

«Ցեպելին Արմենիա» ՍՊԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի, 2022թ.

14 Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ

Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով ողջ հասույթի բաշխումը ներկայացված է ստորև.

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Ապրանքների վաճառք՝ կոնկրետ ամսաթվով	14,439,938	11,101,556
Ծառայությունների մատուցում՝ ժամանակի ընթացքում	2,015,201	2,167,898
Ընդամենը հասույթ	16,455,139	13,269,464

15 Վաճառքի ինքնարժեք

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծնթգ.	2022թ.	2021թ.
Վաճառված ապրանքների ինքնարժեք	8	11,463,799	8,861,017
Անձնակազմի գծով ծախսեր		927,524	919,271
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	7	154,232	185,418
Սպառված պահեստամասեր		79,359	84,382
Այլ		210,288	248,159
Ընդամենը վաճառքի ինքնարժեք		12,835,202	10,298,247

Անձնակազմի գծով ծախսերը ներառում են պարտադիր կենսաթոշակային հիմնադրամների հատկացումները՝ 41,641 հազ. ՀՀ դրամի չափով (2021թ.՝ 37,164 հազ. ՀՀ դրամ):

16 Վաճառքի և իրացման ծախսեր

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծնթգ.	2022թ.	2021թ.
Անձնակազմի գծով ծախսեր		503,376	500,159
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	7	74,208	71,733
Տրանսպորտային ծախսեր		40,436	15,352
Գովազդային և մարքեթինգի ծառայություններ		33,298	18,721
Հիմնական միջոցների գործառնական վարձակալության գծով ծախս		19,809	25,384
Վառելիքի գծով ծախսեր		19,676	17,175
Ապահովագրական ծախսեր		14,766	13,887
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր		11,388	15,897
Ճանապարհորդության ծախսեր		5,591	9,262
Այլ		59,023	59,816
Ընդամենը վաճառքի և իրացման ծախսեր		781,571	747,386

Անձնակազմի գծով ծախսերը ներառում են պարտադիր կենսաթոշակային հիմնադրամների հատկացումները՝ 22,599 հազ. ՀՀ դրամի չափով (2021թ.՝ 14,180 հազ. ՀՀ դրամ):

17 Ընդհանուր և վարչական ծախսեր

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծնթ.	2022թ.	2021թ.
Անձնակազմի գծով ծախսեր		212,055	208,721
Բանկային վճարներ	7	67,354	26,958
Հիմնական միջոցների մաշվածություն		51,773	41,112
Կոմունալ ծախսեր		32,726	24,838
Խորհրդատվական և այլ մասնագիտական ծառայություններ		30,427	45,374
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր		20,381	18,858
Վառելիքի գծով ծախսեր		7,404	4,644
Ճանապարհորդության ծախսեր		6,170	561
Այլ		64,228	44,623
Ընդամենը ընդհանուր և վարչական ծախսեր		492,518	415,689

Անձնակազմի գծով ծախսերը ներառում են պարտադիր կենսաթոշակային հիմնադրամների հատկացումները՝ 9,520 հազ. ՀՀ դրամի չափով (2021թ.՝ 7,232 հազ. ՀՀ դրամ):

18 Այլ գործառնական եկամուտ և ծախսեր

Այլ գործառնական ծախսերի կազմը.

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Հարկեր, շահութահարկից բացի	24,890	21,484
Այլ	1,201	7,017
Ընդամենը գործառնական ծախսեր	26,091	28,501

Այլ գործառնական եկամուտների կազմը.

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով օգուտ՝ հանած վնասները (բացի փոխառություններից)	61,672	55,726
Հիմնական միջոցների օտարումից օգուտ՝ հանած վնասները	23,924	51,836
Պաշարների գույքագրման արդյունքում տարբերությունների ճանաչում	5,778	35,339
Անորոշ հարկային դիրքերի գծով պահուստի հակադարձում	-	26,213
Այլ եկամուտ	15,603	26,024
Ընդամենը այլ գործառնական եկամուտ	106,977	195,138

19 Շահութահարկ

(ա) Շահութահարկի գծով ծախսի կազմը

Շահութահարկի գծով ծախսի կազմը հետևյալն է.

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Ընթացիկ հարկ	373,588	376,030
Հետաձգված հարկ	23,388	(52,938)
Տարվա շահութահարկի գծով ծախս	396,976	323,092

(բ) Շահութահարկի գծով ծախսի համադրումը շահույթի կամ վնասի հետ՝ բազմապատկած կիրառելի հարկադրույթով

Ընկերության 2022թ. եկամտի նկատմամբ կիրառելի շահութահարկի դրույթը 18% է (2021թ.՝ 18%): Հարկերի գծով ծախսի ակնկալվող և իրական մեծությունների միջև համեմատագրումը ներկայացված է ստորև.

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը	2,191,835	1,885,785
Տեսական հարկային ծախս՝ օրենսդրությամբ սահմանված 18% դրույթաչափով (2021թ.՝ 18%):	(394,530)	(339,441)
Հարկային առումով չնվազեցվող կամ չհարկվող գործարքների ազդեցությունը		
- Չհարկվող եկամուտ	57,150	61,864
- Չնվազեցվող ծախսեր	(59,596)	(39,065)
Նախորդ տարիների ընթացքում ընթացիկ հարկի գծով պակաս հաշվարկված պահուստ	-	(6,450)
Տարվա շահութահարկի գծով ծախս	(396,976)	(323,092)

(գ) Հետաձգված հարկերի վերլուծությունն ըստ ժամանակավոր տարբերության տեսակի

ՖՀՄՍ-ի և Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրության միջև եղած տարբերություններն առաջացնում են ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման նպատակով որոշվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկման նպատակով որոշվող դրանց գումարների միջև: Այդ ժամանակավոր տարբերություններում շարժի հարկային հետևանքը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար մանրամասն ներկայացված է ստորև.

Հազ. ՀՀ դրամ	1 հունվարի 2022թ.	Ծախսագրվել է շահույթում կամ վնասում	31 դեկտեմբերի 2022թ.
Ժամանակավոր տարբերությունների հետևանքը			
Հիմնական միջոցներ	52,009	(9,984)	42,025
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(6,979)	1,710	(5,269)
Պաշարներ	105,646	(22,648)	82,998
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտք	5,125	6,147	11,272
Փոխառություններ	-	-	-
Վարձակալական պարտավորություն	5,746	367	6,113
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտք	56,298	1,020	57,317
Չուտ հետաձգված հարկային ակտիվ	217,844	(23,388)	194,456

19 Ծախսեր (շարունակություն)

Այդ ժամանակավոր տարբերություններում շարժի հարկային հետևանքը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար մանրամասն ներկայացված է ստորև.

	1 հունվարի, 2021թ.	Ծախսագրվել է շահույթում կամ վնասում	31 դեկտեմբերի, 2021թ.
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>			
Ժամանակավոր տարբերությունների հետևանքը			
Հիմնական միջոցներ	14,415	37,594	52,009
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	(6,979)	(6,979)
Պաշարներ	90,714	14,932	105,646
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտք	10,627	(5,502)	5,125
Փոխառություններ	1,042	(1,042)	-
Վարձակալական պարտավորություն	-	5,746	5,746
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտք	48,108	8,190	56,298
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ	164,906	52,938	217,844

20 Պայմանական դեպքեր և պարտավորություններ

Իրավական գործընթացներ. Ժամանակ առ ժամանակ սովորական գործունեության ընթացքում Ընկերության դեմ կարող են ներկայացվել հայցեր: Իր գնահատականների և արտաքին մասնագիտական խորհրդատվության հիման վրա ղեկավարությունը կարծում է, որ պահանջների գծով ոչ մի Էական վնաս չի կարող կրել, որը կգերազանցի սույն ֆինանսական հաշվետվություններում նախատեսված պահուստները:

Հարկային օրենսդրություն. Հայաստանի Հանրապետության հարկային և մաքսային օրենսդրությունը ենթակա է տարբեր մեկնաբանությունների և փոփոխությունների, որոնք կարող են հաճախակի տեղի ունենալ: Դեկավարության կողմից այդ օրենսդրության մեկնաբանումը՝ Ընկերության գործարքների և գործունեության հանդեպ կիրառման առումով կարող է վիճարկվել համապատասխան մարմինների կողմից: Հայաստանի Հանրապետության հարկային մարմիններն օրենսդրության մեկնաբանման և հարկային ստուգումների ընթացքում կարող են որդեգրել առավել խիստ և բարդ մոտեցում: Բյուջեի կատարմանն ուղղված հարկային մուտքերի ավելացման ջանքերի հետ համատեղ, վերոնշյալը կարող է հանգեցնել հարկային մարմինների կողմից իրականացվող ստուգումների հաճախականության ու խորության ավելացման: Մասնավորապես, հնարավոր է, որ անցյալում խնդրահարույց չհամարված գործարքներն ու գործունեությունը վիճարկվեն: Որպես հետևանք, կարող են առաջադրվել Էական ծավալի լրացուցիչ հարկեր, տուգանքներ և տոկոսներ: Ֆիսկալ ժամանակաշրջանը հարկերի մասով բաց է մնում հարկային մարմինների կողմից ստուգման համար՝ ստուգումն անցկացնելու տարվան նախորդող երեք օրացուցային տարիների ընթացքում: Որոշակի հանգամանքների դեպքում ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակահատվածներ:

ՀՀ տրանսֆերային գնագոյացման (ՏԳ) օրենսդրությունը ընդհանուր առմամբ համահունչ է ՏԳ միջազգային սկզբունքներին, որոնք մշակվել են Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպության (ՏՀԶԿ) կողմից, չնայած այն ունի որոշակի առանձնահատկություններ: ՏԳ օրենսդրությունը նախատեսում է վերահսկվող գործարքների (գործարքներ կապակցված կողմերի միջև և որոշակի գործարքներ չկապակցված կողմերի միջև) լրացուցիչ հարկային գնահատման հնարավորություն, եթե նման գործարքները տեղի չեն ունեցել պարզած ձեռքի հիմունքով: Դեկավարությունն իրականացրել է ներքին վերահսկողություն՝ ընթացիկ ՏԳ օրենսդրությանը համապատասխանության ապահովման նպատակով:

Վերահսկվող գործարքներից բխող հարկային պարտավորությունները որոշվում են՝ ելնելով դրանց փաստացի գործարքների գներից: Հնարավոր է, որ ՏԳ կանոնների մեկնաբանման զարգացմանը զուգընթաց նման գները վիճարկվեն: Նման մարտահրավերի ազդեցությունը չի կարող արժանահավատորեն գնահատվել. այն կարող է նշանակալից լինել ֆինանսական վիճակի և (կամ) Ընկերության գործունեության համար:

Կապիտալ ծախսերի գծով պարտավորություններ: 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին Ընկերությունը չի ունեցել կապիտալ ծախսերի գծով պայմանագրային պարտավորություններ:

21 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ընկերությունում ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է ֆինանսական, գործառնական և իրավական ռիսկերի ուղղություններով: Ֆինանսական ռիսկը կազմված է շուկայական ռիսկից (ներառյալ՝ արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկը), պարտքային ռիսկից և իրացվելիության ռիսկից: Ֆինանսական ռիսկերի կառավարման գործառնայթի առաջնային նպատակն է ռիսկերի սահմանաչափ սահմանելը և այնուհետև ռիսկերի ազդեցությունն այդ սահմանաչափում պահելը: Գործառնական և իրավական ռիսկերի կառավարման գործառնայթները նպատակ ունեն ապահովել ներքին քաղաքականության և ընթացակարգերի պատշաճ իրականացումը՝ գործառնական և իրավական ռիսկերը նվազագույնի հասցնելու համար:

Պարտքային ռիսկ. Ընկերությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի, այսինքն՝ ռիսկը, երբ ֆինանսական գործիքի մի կողմը ֆինանսական վնաս է պատճառում մյուս կողմին՝ պարտավորությունները չկատարելու հետևանքով:

Պարտքային ռիսկի ենթարկվածությունը ծագում է Ընկերության կողմից վարկավորման և գործընկերների հետ այլ գործարքների արդյունքում, որոնք առաջ են բերում ֆինանսական ակտիվներ և հետհաշվեկշռային վարկային բնույթի պարտավորություններ:

Ընկերության առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկի արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում:

Պարտքային ռիսկի կառավարում. Պարտքային ռիսկը Ընկերության գործունեության համար հանդիսանում է ամենամեծ ռիսկը, ուստի ղեկավարությունն ուշադիր վերահսկում է իր պարտքային ռիսկի ենթարկվածությունը:

Ռիսկերի կառավարման նպատակով պարտքային ռիսկի գնահատումը բարդ է և ենթադրում է մոդելների կիրառում, քանի որ ռիսկը տարբերվում է՝ կախված շուկայական պայմաններից, ակնկալվող դրամական հոսքերից և ժամանակի անցնելուց: Ակտիվների պորտֆելի գծով պարտքային ռիսկի գնահատումը ենթադրում է դեֆոլտի առաջացման հավանականության գնահատում, կորուստների համապատասխան գործակիցների և գործընկերների միջև դեֆոլտի հարաբերակցության հետագա գնահատում:

Սահմանափակումներ. Ընկերությունը կառավարում է իր պարտքային ռիսկի մակարդակը՝ սահմանաչափեր կիրառելով մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի գծով ստանձնած ռիսկերի ծավալի համար: Պարտքային ռիսկի սահմանափակումները պարբերաբար հաստատվում են ղեկավարության կողմից: Այդ ռիսկերն անընդհատ վերահսկվում են և ենթակա են տարեկան կամ առավել հաճախակի վերանայման:

Ընկերության ղեկավարությունը դիտարկում է չվճարված առևտրային դեբիտորական պարտքերի վերլուծությունն ըստ ժամկետայնության և միջոցներ է ձեռնարկում ժամկետանց մնացորդների մասով: Հետևաբար, ղեկավարությունը տեղին է համարում ներկայացնել պարտքային կորստի ժամկետայնության վերաբերյալ տեղեկություններ և այլ տեղեկատվություն, ինչպես ներկայացված է Ծանոթագրություն 9-ում:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափում: ԱՊԿ-ն իրենից ներկայացնում է դրամական միջոցների ապագա դեֆիցիտի ներկա արժեքի հավանականությամբ կշռված գնահատական (այսինքն՝ միջին կշռված պարտքային կարուստը, որված ժամանակահատվածում տեղի ունեցող դեֆոլտի համապատասխան ռիսկերով, որոնք օգտագործվել են որպես կշիռ): ԱՊԿ չափումն անկողմնակալ է և որոշվում է հնարավոր արդյունքների շրջանակը գնահատելու միջոցով: ԱՊԿ չափումն իրականացվում է Ընկերության կողմից օգտագործվող հետևյալ չորս բաղադրիչների հիման վրա. դեֆոլտի հավանականություն, դեֆոլտի ռիսկին ենթակա պարտքային պահանջի մեծություն, դեֆոլտից առաջացող վնաս և զեղչման տոկոսադրույք:

«Տեպելին Արմենիա» ՍՊԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի, 2022թ.

21 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Պարտքային ռիսկերի կենտրոնացում: Ընկերությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի կենտրոնացման: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին Ընկերությունն ուներ մեկ գործընկեր (2021թ.՝ երկու գործընկեր), որի դեբիտորական պարտքի մնացորդը գերազանցում է 100,000 հազ. ՀՀ դրամը: Այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմել է 499,668 հազ. ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 723,096 հազ. ՀՀ դրամ) կամ առևտրային և այլ ֆինանսական դեբիտորական պարտքերի համախառն գումարի 57% -ը (2021թ.՝ 78%):

Շուկայական ռիսկ. Ընկերությունը ենթակա է շուկայական ռիսկերի ազդեցության: Շուկայական ռիսկերն առաջանում են. (ա) արտարժույթի, (բ) տոկոսային ակտիվների և պարտավորությունների և (գ) արժեթղթերի բաց դիրքերից, որոնք բոլորն էլ ենթարկվում են ընդհանուր և առանձնահատուկ շուկայական շարժերի: Ղեկավարությունը սահմանում է ռիսկի ընդունելի մակարդակը, որը վերահսկվում է օրական կտրվածքով: Այնուհանդերձ, այս մոտեցման կիրառումը չի կանխում այս սահմանաչափերը գերազանցող վնասների առաջացումը՝ ունենում ավելի նշանակալի շուկայական շարժեր տեղի ունենալու դեպքում: Ռիսկերի նկատմամբ զգայունությունը որոշվել է հիմք ընդունելով մեկ գործակցի փոփոխությունը՝ անփոփոխ պահելով մնացած այլ գործակիցներ: Գործնականում այս իրավիճակի տեղի ունենալը հավանական չէ, և մի շարք գործակիցների փոփոխությունները կարող են փոխկապակցված լինել, օրինակ՝ տոկոսադրույքի և արտարժույթի դրույքաչափի փոփոխությունները:

Արժույթային ռիսկ. Արժույթային ռիսկի գծով ղեկավարությունը սահմանում է սահմանաչափեր ռիսկերի նկատմամբ խոցելիության մակարդակի համար՝ ըստ արժույթի և ընդհանուր առմամբ: Դիրքերը վերահսկվում են ամսական հիմունքով: Ստորև ներկայացված աղյուսակում ամփոփված է արտարժույթի փոխարժեքի ռիսկի ազդեցությունը Ընկերության վրա հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

	Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.			Առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.		
	Դրամական ֆինանսական ֆինանսական ակտիվներ	Դրամական ֆինանսական պարտավորություններ	Չուտ հաշվեկշռային դիրք	Դրամական ֆինանսական ակտիվներ	Դրամական ֆինանսական պարտավորություններ	Չուտ հաշվեկշռային դիրք
Հազ. ՀՀ դրամ						
ԱՄՆ դոլար	521,796	(144,802)	376,994	153,591	(58,365)	95,226
Եվրո	13	(14,758)	(14,745)	17	(10,210)	(10,193)
ՌԴ ռուբլի	180	-	180	-	1,294	1,294
Ընդամենը	521,989	(159,560)	362,429	153,608	(67,281)	86,327

Վերը ներկայացված վերլուծությունը ներառում է միայն դրամական ակտիվները և պարտավորությունները:

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է շահույթի և վնասի և սեփական կապիտալի զգայունությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ կիրառվող փոխարժեքի հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթի հետ հարաբերակցությամբ, բոլոր այլ փոփոխականները հաստատուն պահելով:

Հազ. ՀՀ դրամ	Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	Առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.
Շահույթի կամ վնասի վրա ազդեցությունը		
ԱՄՆ դոլարի արժևորում 25%-ով (2021թ.՝ արժևորում 5%-ով)	94,249	4,761
ԱՄՆ դոլարի անկում 25%-ով (2021թ.՝ անկում 5%-ով)	(94,249)	(4,761)
Եվրոյի արժևորում 25%-ով (2021թ.՝ արժևորում 5%-ով)	3,686	(1,019)
Եվրոյի անկում 25%-ով (2021թ.՝ անկում 5%-ով)	(3,686)	510
ՌԴ ռուբլու արժևորում 5%-ով (2021թ.՝ արժևորում 5%-ով)	9	65
ՌԴ ռուբլու անկում 5%-ով (2021թ.՝ անկում 5%-ով)	(9)	(65)

21 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ընկերությունը չունի պաշտոնական քաղաքականություն և ընթացակարգեր տոկոսադրույքների ռիսկերի կառավարման համար, քանի որ դեկավարությունն այդ ռիսկը համարում է աննշան Ընկերության բիզնեսի համար:

Ընկերությունը վերահսկում է տոկոսադրույքները իր ֆինանսական գործիքների գծով: Ստորև ներկայացված աղյուսակում ամփոփված են արդյունավետ տոկոսադրույքները 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, հիմնվելով առանցքային դեկավար անձնակազմի կողմից ուսումնասիրված հաշվետվությունների վրա:

Տարեկան % արտահայտությամբ	2022թ.	2021թ.
Պարտավորություններ		
ՀՀ դրամով արտահայտված փոխառություններ	10.75-12.5	9-10.5

Այլ գնային ռիսկ. Ընկերությունը ենթարկված չէ բաժնեմասերի գնային փոփոխության ռիսկի:

Իրացվելիության ռիսկ. Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ կազմակերպությունը կարող է ունենալ դժվարություններ իր ֆինանսական պարտավորությունների կատարման ժամանակ: Ընկերությունը ունի ամենօրյա հիմունքով իր հասանելիք դրամական միջոցների հասանելիության անհրաժեշտություն: Իրացվելիության ռիսկը կառավարում է Ընկերության ղեկավարությունը: Ղեկավարությունը վերահսկում է Ընկերության դրամական միջոցների հոսքերի ամսական շարժի կանխատեսումները:

Ընկերությունը ձգտում է պահպանել կայուն ֆինանսավորման հիմքեր, որը հիմնականում բաղկացած է փոխառություններից և առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերից: Ընկերությունը միջոցները ներդնում է իրացվելի ակտիվների դիվերսիֆիկացված պորտֆելներում, որպեսզի կարողանա արագ և սահուն արձագանքել իրացվելիության չնախատեսված պահանջներին: Ընկերության իրացվելիության պորտֆելը ներառում է դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, տես ծանոթագրություն 10: Ղեկավարության գնահատմամբ, իրացվելիության պորտֆելի դրամական միջոցները և բանկային ավանդները կարող են վերածվել կանխիկի մեկ օրվա ընթացքում՝ իրացվելիության չնախատեսված պահանջները բավարարելու համար:

Իրացվելիության դիրքը վերահսկվում է, և ղեկավարությունը իրականացնում է իրացվելիության սթրեսի կանոնավոր ստուգում տարբեր սցենարներով՝ հաշվի առնելով շուկայական նորմալ և ավելի խիստ պայմաններ:

Ստորև բերված աղյուսակներում ներկայացված են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտավորությունները՝ իրենց պայմանագրային մնացորդային մարման ժամկետներով: Մարման ժամկետների աղյուսակում ներկայացված գումարները պայմանագրային չգեղջված դրամական միջոցների հոսքեր են, ներառյալ համախառն վարկային պարտավորությունները և տոկոսավճարները: Նման չգեղջված դրամական միջոցների հոսքերը տարբերվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներառված գումարից, քանի որ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը հիմնված է գեղջված դրամական հոսքերի վրա: Այն դեպքերում, երբ վճարվող գումարը ֆիքսված չէ, աղյուսակում նշված արժեքը որոշվում է՝ ելնելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առկա պայմաններից: Արտարժույթով վճարները փոխարկվում են՝ օգտագործելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ սփոթ փոխարժեքը:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

«Ցեպեյին Արմենիա» ՍՊԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի, 2022թ.

21 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Մինչև 3 ամիս	3-12 ամիս	12 ամսից 5 տարի	Ընդամենը
Պարտավորություններ				
Փոխառություններ (Ծանոթագրություն 12)	-	1,285,109	-	1,285,109
Վարձակալական պարտավորություններ	-	10,211	23,749	33,960
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր (Ծանոթագրություն 13)	141,211	-	-	141,211
Այլ ֆինանսական կրեդիտորական պարտքեր (Ծանոթագրություն 13)	54,267	-	-	54,267
Ընդամենը ապագա վճարներ, ներառյալ ապագա մայր գումարի և տոկոսագումարների վճարներ	195,478	1,295,320	23,749	1,514,547

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Մինչև 3 ամիս	3-12 ամիս	12 ամսից 5 տարի	Ընդամենը
Պարտավորություններ				
Փոխառություններ	4,146	581,253	-	585,399
Վարձակալական պարտավորություններ	-	1,813	30,107	31,920
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր (Ծանոթագրություն 13)	327,265	-	-	327,265
Այլ ֆինանսական կրեդիտորական պարտքեր (Ծանոթագրություն 13)	46,367	-	-	46,367
Ընդամենը ապագա վճարներ, ներառյալ ապագա մայր գումարի և տոկոսագումարների վճարներ	377,778	583,066	30,107	990,951

22 Կապիտալի կառավարում

Կապիտալի կառավարման առումով Ընկերության ինդիքն է՝ ապահովել Ընկերության անընդհատության հիմունքով գործելու կարողությունը, միևնույն ժամանակ բաժնետերերի համար ապահովել եկամտաբերության ընդունելի մակարդակ, հաշվի առնելով այլ գործընկերների շահերը և պահպանելով կապիտալի գծով ծախսերը նվազագույնի հասցնելու համար օպտիմալ կապիտալի կառուցվածք: Կապիտալ կառուցվածքը պահպանելու և կարգավորելու համար Ընկերությունը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների չափերը, բաժնետերերին վերադարձվող կապիտալը, ինչպես նաև թողարկել նոր բաժնետոմսեր կամ վաճառել ակտիվները՝ պարտքը նվազեցնելու նպատակով: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից տնօրինվող կապիտալի չափը կազմել է 3,320,047 հազ. ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 3,087,883 հազ. ՀՀ դրամ):

23 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը

Իրական արժեքը այն գումարն է, որով ֆինանսական գործիքը կարող է փոխանակվել պատրաստակամ կողմերի միջև բնական գործարքի ընթացքում, բացառությամբ հարկադիր վաճառքի կամ լուծարման դեպքերի, և այն լավագույնս արտացոլվում է ակտիվ շուկայում գնանշված գնով:

Ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքը որոշվել է Ընկերության կողմից՝ առկա շուկայական տեղեկատվության և գնահատման համապատասխան մեթոդաբանության օգտագործմամբ: Այնուամենայնիվ, գնահատման իրական արժեքը որոշելու համար շուկայական տվյալների մեկնաբանման համար անհրաժեշտ է դատողության կիրառում:

23 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք (շարունակություն)

Հայաստանի Հանրապետությունը շարունակում է դրսևորել զարգացող շուկային բնորոշ առանձնահատկություններ, իսկ տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել ֆինանսական շուկաներում գործունեության ծավալները: Շուկայական գնանշումները կարող են արդիական չլինել կամ արտացոլել սթրեսային պայմաններում կատարված վաճառքի գործարքները և, հետևաբար, չներկայացնել ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը: Ղեկավարությունն օգտագործել է առկա ողջ շուկայական տեղեկատվությունը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը գնահատելու համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները էականորեն չեն տարբերվում դրանց հաշվեկշռային արժեքներից:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող դեբիտորական պարտքեր. Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների գնահատված իրական արժեքը հիմնված է ապագայում ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի զեղչման մոդելի վրա, կիրառելով ընթացիկ տոկոսադրույքները նմանատիպ պարտքային ռիսկ և նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող նոր գործիքների նկատմամբ:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող պարտավորություններ. Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների իրական արժեքը գնահատվել է՝ հիմնվելով ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի վրա, որոնք զեղչվել են համանման պարտքային ռիսկ և մարման մնացորդային ժամկետ ունեցող նոր գործիքների համար գործող ընթացիկ տոկոսադրույքներով:

24 Ֆինանսական գործիքների ներկայացումն ըստ չափման կատեգորիաների

Ընկերությունը, ՖՀՄՍ 9-ի «Ֆինանսական գործիքներ» համաձայն, դասակարգում է ֆինանսական ակտիվները՝ հետևյալ կատեգորիաների. (ա) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, (բ) այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ և (գ) ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ:

Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներն ունեն երկու ենթակատեգորիա. (i) ակտիվներ, որոնք պարտադիր չափվում են ԻԱՇՎՄ- ով, և (ii) ակտիվներ, որոնք սահմանված են որպես այդպիսին սկզբնական ճանաչման պահին կամ դրանից հետո:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների դասակարգումն այս չափման կատեգորիաներով 31 դեկտեմբերի 2022թ. դրությամբ:

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	31 դեկտեմբերի 2022թ.
	ԱԱ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (Ծանոթագրություն 10)	
- Ցպահանջ հաշիվներ բանկում	397,731
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր (Ծանոթագրություն 9)	
- Առևտրային դեբիտորական պարտքեր, զուտ	884,069
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	1,281,800

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների դասակարգումն այս չափման կատեգորիաներով 31 դեկտեմբերի, 2021թ. դրությամբ:

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	31 դեկտեմբերի 2021թ.
	ԱԱ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (Ծանոթագրություն 10)	
- Ցպահանջ հաշիվներ բանկում	113,180
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր (Ծանոթագրություն 9)	
- Առևտրային դեբիտորական պարտքեր, զուտ	907,260
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	1,020,440

«Տեպելին Արմենիա» ՍՊԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի, 2022թ.

24 Ֆինանսական գործիքների ներկայացումն ըստ չափման կատեգորիաների (շարունակություն)

2021թ. և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

25 Փոխկապակցված կողմերի գծով մնացորդներ և գործարքներ

Կողմերը սովորաբար համարվում են փոխկապակցված, եթե դրանք գտնվում են ընդհանուր վերահսկողության տակ կամ եթե կողմերից մեկն ունի կարողություն վերահսկելու մյուս կողմին կամ կարող է ունենալ նշանակալի ազդեցություն կամ համատեղ վերահսկողություն մեկ այլ կողմի նկատմամբ՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Յուրաքանչյուր հնարավոր փոխկապակցված կողմի հարաբերություն դիտարկելիս ուշադրություն է դարձվում հարաբերության բնույթի, այլ ոչ միայն իրավական կառուցվածքի վրա:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոխկապակցված կողմերի գծով մնացորդները հետևյալն են.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Ամսփջական մայր ընկերություն	Համատեղ վերահսկվող ընկերություններ
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	121,563	-
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	51,043	75,774

31 դեկտեմբերի 2022թ. ավարտված տարվա համար փոխկապակցված կողմերի գծով եկամուտների և ծախսերի հոդվածները հետևյալն են.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Ամսփջական մայր ընկերություն	Համատեղ վերահսկվող ընկերություններ
Ապրանքների ձեռքբերում	9,865,251	465,315
Ապրանքների վաճառք և ծառայությունների մատուցում	1,027,830	621,986
Շահաբաժինների վճարում, հարկերից զուտ	1,484,558	-
Ստացված ծառայություններ	3,095	8,685

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոխկապակցված կողմերի գծով մնացորդները հետևյալն են.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Ամսփջական մայր ընկերություն	Համատեղ վերահսկվող ընկերություններ
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	59,409	2,476
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	-	68,575

31 դեկտեմբերի 2021թ. ավարտված տարվա համար փոխկապակցված կողմերի գծով եկամուտների և ծախսերի հոդվածները հետևյալն են.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	Ամսփջական մայր ընկերություն	Համատեղ վերահսկվող ընկերություններ
Ապրանքների ձեռքբերում	6,330,378	773,571
Ապրանքների վաճառք և ծառայությունների մատուցում	1,404,198	251,223
Շահաբաժինների վճարում, հարկերից զուտ	884,010	-
Ստացված ծառայություններ	3,792	74,168

25 Փոխկապակցված կողմերի գծով մնացորդներ և գործարքներ (շարունակություն)

Առանցքային ղեկավար անձնակազմի հատուցումները ներկայացված են ստորև: Առանցքային ղեկավար անձնակազմը ներառում է գլխավոր տնօրենին, ֆինանսական տնօրենին և առաջնային ապրանքների վաճառքի գծով տնօրենին:

Հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.		2021թ.	
	Ծախս	Հաշվեգրված պարտավորություն	Ծախս	Հաշվեգրված պարտավորություն
<i>Կարճաժամկետ հատուցումներ</i>				
- Աշխատավարձ	68,264	386	63,131	3,349
- Կարճաժամկետ պարգևավճարներ	31,422	3,575	74,859	31,290
Ընդամենը	99,686	3,961	137,990	34,639

Կենսաթոշակային հատուցումների պլանները ներառված են վերը նշված ծախսերի կազմում 3,153 հազ. ՀՀ դրամի չափով (2021թ.՝ 2,625 հազ. ՀՀ դրամ): Կարճաժամկետ պարգևավճարները ամբողջությամբ դառնում են վճարման ենթակա այն ժամանակաշրջանի ավարտից հետո, որում ղեկավարությունը մատուցել է համապատասխան ծառայությունները:

26 Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի չեն ունեցել այնպիսի դեպքեր, որոնք կարող էին հանգեցնել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններում լրացուցիչ բացահայտման: